

**Výroční zpráva
Vězeňské služby České republiky
za rok 2008**



Obsah:

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍHO ŘEDITELE VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	3
VĚZEŇSKÁ A JUSTIČNÍ STRÁŽ	5
VÝKON VAZBY A TRESTU	8
ODBOR KONTROLY	15
ODBOR SPRÁVNÍ	17
EKONOMIKA	19
LOGISTIKA	27
ODBOR PERSONÁLNÍ A PRÁVNÍ	33
ODBOR INFORMATIKY	40
ZDRAVOTNICKÁ SLUŽBA	42
EKOLOGIE	46
VZDĚLÁVÁNÍ VĚZNĚNÝCH OSOB	49
INSTITUT VZDĚLÁVÁNÍ	50
VĚZEŇSKÁ DUCHOVNÍ SLUŽBA	55
KABINET GENERÁLNÍHO ŘEDITELE VS ČR	56

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍHO ŘEDITELE VĚZEŇSKÉ SLUŽBY

Vážené dámy, vážení pánové,

do rukou se Vám dostává výroční zpráva, která bilancuje, co se ve vězeňství v roce 2008 přihodilo. Uplynulý rok byl bezpochyby nesmírně náročný, zejména kvůli značnému nárůstu počtu vězněných osob.

V důsledku hospodářské krize se začíná projevovat tíže tohoto neuspokojivého stavu. Na jedné straně nám přibývá vězňů, na druhé straně se tenčí prostředky na investice do věznic. Přitom odsouzené i vazebně stíhané musíme mít kde ubytovat. Vyvstává tak téměř přízračná otázka: Kde na to vzít?

Kromě toho potřebujeme zajistit co největší zaměstnanost vězňů. Proč, to snad nemusím vysvětlovat. Nejde jen o to, aby odsouzení spláceli náklady na trest a své dluhy. Jde také o to vyplnit smysluplně čas strávený ve vězení a vytvořit, uchovat či rozvíjet jejich pracovní návyky.

Ovšem jak udržet šedesátiprocentní zaměstnanost v době, kdy firmy kvůli nedostatku zakázek propouštějí zaměstnance a vězňů neustále přibývá, to bude zřejmě vedle rozšiřování ubytovacích kapacit další oříšek pro rok 2009.

Přesto si troufám tvrdit, že Vězeňská služba jako celek nepropadá malomyslnosti a nečeká pouze trpně na pomoc. Snažíme se naopak postupovat invenčně a hledat možnosti uvnitř organizace.

Dokladem toho je například otevření výrobní zóny v areálu oráčovské věznice, postupná rekonstrukce bývalých kasáren v Rapoticích a dokončení detenčního ústavu v Brně. Rekonstrukce objektů ve věznicích, pokud možno s pracovním přispěním odsouzených, je jednou z cest, na které sázíme. Na začátku letošního roku jsme tak vytvořili stovku nových míst ve věznici v Ostrově a ušetřili zhruba 50 milionů korun.

Pokud to jen trochu dovolí nevelký rozpočet na investice, hodláme v tomto trendu pokračovat. Před sebou máme projekty v Kynšperku nad Ohří, ve Světlé nad Sázavou, v Rapoticích... A samozřejmě velký detenční ústav v Opavě.

Vězeňská služba vedle toho loni prokázala, že dokáže být přinejmenším rovnocenným partnerem i na mezinárodní úrovni. Se ctí se zhostila organizačně a logisticky mimořádně náročného uspořádání mezinárodní konference čtyř set odborníků na vězeňství v Praze. Setkání ICPA si vyžádalo obětavé nasazení desítek pracovníků, kteří jí věnovali stovky hodin svého volného času. Nejvyšší představitelé organizace jubilejní desátou konferencí označili jako největší a nejlepší, což, myslím, hovoří za vše.

Pokud bych tedy měl stručně zhodnotit loňský rok, řekl bych, že byl úspěšný. A nejen proto, že přes nelehkou finanční situaci budujeme kapacity. Za nejdůležitější pokládám to, co si možná většina veřejnosti až tak neuvědomuje: Nepostihla nás žádná fatální mimořádná událost. Přitom jen počty přijímaných a propouštěných vězňů a počty eskort jdou do mnoha desítek tisíc. Na jednoho pracovníka připadají více než dva vězni, zatímco ve vyspělejší části Evropy je tento poměr obrácený, anebo počet zaměstnanců dokonce několikrát převyšuje počet odsouzených.

Tím chci říct zejména to, jak moc si vážím práce všech poctivých příslušníků a zaměstnanců. Vím, že bez Vašeho nasazení, často daleko nad rámec běžných pracovních povinností, by zdaleka ne všechno muselo fungovat tak jako dosud. Vím, jak těžké někdy může být zaměstnání v organizaci, na kterou se část veřejnosti bude vždycky dívat poněkud s despektem, ale přesto doufám, že Vás to neodradí a i nadále spojíte své osudy s vězeňskou službou.

Za Vaše úsilí vám patří můj velký dík, a proto mi dovoluje, abych Vám popřál úspěšný rok 2009.

vrchní státní rada
genmjr. PhDr. Luděk Kula
generální ředitel Vězeňské služby České republiky

VĚZEŇSKÁ A JUSTIČNÍ STRÁŽ

Výsledky práce a hlavní problémy oddělení vězeňské a justiční stráže

V roce 2008 bylo stěžejním úkolem vězeňské a justiční stráže zajistit bezpečnost střežených objektů Vězeňské služby ČR (dále jen „střežený objekt“), tzn. bezpečnost vnější a bezpečnost vnitřní a bezpečnost při eskortách. Přímo se na plnění uvedeného úkolu odbor vězeňské a justiční stráže podílel prováděním tematických a operativních kontrol, projednáním problematiky bezpečnosti a vzniku mimořádných událostí na poradách vedoucích oddělení vězeňské a justiční stráže a na bezpečnostních komisích Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR (dále jen Generální ředitelství), včetně návrhu příslušných opatření (viz např. mimořádná porada vedoucích oddělení vězeňské a justiční stráže po vzniku mimořádné události – útěku odsouzeného Němečka při zdravotní eskortě dne 4.2.2008).

Nepřímo, resp. podmíněně, odbor vězeňské a justiční stráže vnější a vnitřní bezpečnost ovlivnil tím, že se podílel na vytypování a přípravě investičních akcí ke zvýšení bezpečnosti, které byly financovány z prostředků přidělených Vězeňské službě ČR (dále jen Vězeňská služba) mimořádně ze státního rozpočtu (260 milionu Kč).

Hlavním problémem po linii vězeňské stráže byl v roce 2008 obecný problém nedostatku finančních prostředků na investice do oblasti bezpečnosti a také vysoký počet neobsazených služebních míst v některých vazebních věznicích a věznicích.

Strážní služba

V roce 2008 bylo dalších 7 určených vazebních věznic a věznic vybaveno zařízením k detekování přítomnosti osob prostřednictvím tepové frekvence srdce. V rámci Vězeňské služby bylo také v roce 2008 pořízeno 6 ks detekčních křesel k detekování kovových předmětů v tělních dutinách. Ve vybraných věznicích byla zahájena instalace válců žiletkového drátu na ohradní zdi a oplocení. Velmi podstatným způsobem došlo ke zvýšení úrovně vnější bezpečnosti ve Věznici Valdice a ve Věznici Plzeň, kde byla opravena a navýšena ohradní zeď žiletkovým pletivem, včetně válců žiletkového pletiva.

K zabezpečení výkonu služby bylo po celý rok 2008 realizováno převelování příslušníků do 4 vazebních věznic a věznic. V jednotlivých turnusech bylo vždy převeleno celkem 52 příslušníků z 20 vazebních věznic nebo věznic.

V roce 2008 došlo k závažné mimořádné události – pokus 2 odsouzených o útěk ze střeženého objektu (Věznice Kynšperk) a 1 odchod z věznice s dohledem (Věznice Všehrady). Dále došlo k 19 odchodům z nestřežených objektů a pracovišť, na kterých se podílelo 20 vězňených osob. Počet vězňených osob, které zneužily zařízení na nestřežená pracoviště se oproti roku 2007 snížil o 18 případů.

V průběhu roku 2008 došlo ve Vězeňské službě ke 2 hromadným vystoupením vězňených osob, a to ve Věznici Horní Slavkov, kterého se zúčastnilo celkem 294 odsouzených, a ve Věznici Kynšperk, kterého se zúčastnilo celkem 75 odsouzených.

Závažným prvkem, který může negativně ovlivnit bezpečnost příslušníků a zaměstnanců Vězeňské služby při výkonu služby, je zneužívání omamných a psychotropních látek vězňenými osobami. Přes mnohá opatření směřující k eliminaci tohoto negativního jevu došlo v roce 2008 k opětovnému nárůstu počtu případů zneužití těchto látek, celkově bylo zaznamenáno 385 případů (8 obviněných a 377 odsouzených) zneužití omamných a psychotropních látek. To je proti roku 2007 zvýšení počtu o 80 případů.

Výrazným bezpečnostním rizikem je také zneužívání mobilních telefonů vězňenými osobami. Tento složitý úkol je plněn za velkého úsilí a vyžaduje zodpovědné plnění služebních a pracovních povinností příslušníků i občanských zaměstnanců Vězeňské služby.

V roce 2008 bylo zadrženo 318 mobilních telefonů zneužívaných vězňenými osobami, což je proti roku 2007 nárůst o 84 mobilních telefonů.

Eskorty

V průběhu roku 2008 bylo eskortováno celkem 123.771 vězňených osob. Proti předešlému roku bylo eskortováno o 3 937 vězňených osob méně. V roce 2008 se při eskortách staly dvě závažné mimořádné události. Dne 4.2.2008 po napadení a odzbrojení eskorty na poliklinice v Sokolově uprchl odsouzený J.N.. Na základě této události se konala mimořádná porada vedoucích oddělení vězeňské a justiční stráže, na které bylo přijato celkem 12 návrhů na opatření. Tyto návrhy byly také přeneseny do návrhů na opatření z porady ředitelů vazebních věznic a věznic konané ve dnech 13.-14.3. 2008. Dne 29.5.2008 se při zdravotní eskortě z Vazební věznice Praha – Ruzyně do nemocnice Vězeňské služby ve Vazební věznici Praha – Pankrác pokusil o útěk obviněný H.A.).

Služební kynologie

Významným způsobem se na zajištění bezpečnosti i v roce 2008 podílela služební kynologie, a to jak při provádění eskort nebo při zajišťování bezpečnosti v rámci strážních a zásahových hlídek nebo při hromadných akcích, tak v rámci protidrogové prevence. K 31.12.2008 měla Vězeňská služba ve stavu celkem 260 služebních psů, z toho specialisté tvořili 31%. Během roku 2008 bylo protidrogovými služebními psy prohlédnuto 10.625 cel a ložnic, 33.188 balíčků, 54.006 poštovních zásilek do 1 kg, 1681 vozidel a 476.200 dopisů.

Generální ředitel Vězeňské služby schválil Koncepti rozvoje výcvikového střediska služební kynologie, aby Vězeňská služba mohla do budoucna pořádat základní výcvikové kurzy služebních psů specialistů na vyhledávání omamných a psychotropních látek i psovodů ve svém vlastním zařízení. V roce 2008 byly uvedené kurzy pořádány ve spolupráci s ostatními ozbrojenými bezpečnostními sbory a ve vlastním výcvikovém středisku služební kynologie ve Věznici Jiřice se z kapacitních důvodů organizovaly pouze kurzy kondiční (celkem 10 kurzů, kterými prošlo 47 příslušníků a 48 služebních psů).

Služební a profesní příprava

V roce 2008 bylo proškoleny 8 témat služební přípravy, která se školí každoročně, a 13 témat profesní přípravy (z celkového počtu 17 témat, ze kterých se každoročně školí pouze část). Školení z profesní přípravy bylo zajišťováno nejen zaměstnanci Vězeňské služby, ale i odborníky z Hasičského záchranného sboru ČR, Policie ČR, případně z Armády ČR.

V roce 2008 bylo proškoleny ze služební přípravy celkem 6350 příslušníků. Z tohoto počtu bylo 259 příslušníků hodnoceno stupněm „splnil částečně“ (nezaviněné porušení služebních povinností) a stupněm „nesplnil“ bylo hodnoceno 20 příslušníků. Dvanáct příslušníků nesplnilo z důvodu pracovní neschopnosti a zbývajících 8 nesplnilo prověrky z kondiční přípravy.

V roce 2008 bylo proškoleny z profesní přípravy celkem 6490 příslušníků a 4148 občanských zaměstnanců. Z tohoto počtu bylo hodnoceno stupněm „nesplnil“ 9 příslušníků a 7 občanských zaměstnanců. Důvodem nesplnění byla dlouhodobá nepřítomnost v zaměstnání z důvodu pracovní neschopnosti. Těmto příslušníkům byla určena lhůta k samostatné přípravě a budou prověrky opakovat.

Justiční stráž

Vězeňská služba prostřednictvím justiční stráže (dále jen „JS“) zajišťuje úkoly v budovách soudů, státních zastupitelství a ministerstva a v jiných místech jejich činnosti, která jsou stanovena zákonem č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní ČR. Vedle povinností uložených tímto zákonem plní JS úkoly stanovené také dalšími právními normami, např. zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád.

Maximální počty příslušníků JS určuje svým rozhodnutím ministr spravedlnosti. Rozhodnutím ministra spravedlnosti č. 15/2007 bylo pro JS stanoveno 1115 systemizovaných služebních míst. JS má 106 místních jednotek a obsazuje strážní stanoviště v cca 180 justičních objektech.

V roce 2008 byl přehodnocen počet služebních míst justiční stráže a na základě jednání 1. systemizační komise ministr spravedlnosti schválil svým rozhodnutím snížení počtu služebních míst justiční stráže celkem o 24.

V závěru roku 2008 byly všechny místní jednotky justiční stráže na území hlavního města Prahy podrobeny kontrole ze strany odboru vězeňské a justiční stráže, jejímž účelem bylo posoudit aktuální situaci v oblasti zajištění pořádku a bezpečnosti justičních objektů v kontextu s vysokým počtem neobsazených služebních míst. Na základě uvedené kontroly byla podniknuta řada kroků směřujících ke zlepšení situace.

VÝKON VAZBY A TRESTU

Výsledky práce a hlavní problémy, naplňování koncepčních záměrů

Ve výkonu trestu odnětí svobody došlo v roce 2008 v porovnání s rokem 2007 ke zvýšení počtu odsouzených vykonávajících trest odnětí svobody nejenom ve standardních odděleních, ale i ve specializovaných odděleních, v bezdrogových zónách a ve výstupních odděleních. Postupně se zvyšují realizované programy přípravy odsouzených na propuštění z výkonu trestu odnětí svobody a počty aktivit realizovaných v rámci Koncepce státní politiky ve vztahu k mladé generaci.

Postupným zvyšováním počtu vězňených osob se dostává do popředí zejména důraz na zajištění základních povinností nároků zejména odsouzených. V některých případech jsou možnosti současného personálu na hranici možností. Proti optimálnímu stavu je počet odborných zaměstnanců a vychovatelů zajišťujících výkonu trestu odnětí svobody o 1/3 nižší.

I přesto se podařilo zvýšit počty aktivit programů zacházení ve standardních odděleních výkonu trestu odnětí svobody. Ve výkonu vazby jsou k omezování negativních účinků izolace obviněného od společnosti jeho vzetím do vazby vytvářeny vhodné podmínky pro preventivně výchovné, vzdělávací, zájmové a sportovní aktivity obviněných. Smyslem této nabídky je mj. naplnit volný čas obviněných vhodnou činností a umožnit jim v co nejdelší míře pobyt mimo celu.

Dosažený stav však nelze hodnotit jako uspokojivý, nedaří se plnit požadavek Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT), aby obvinění trávili mimo cely smysluplnými aktivitami nejméně 8 hodin denně. K tomu byla a jsou přijímána v rámci značně omezených možností vhodná opatření zejména v oblasti personální, materiálně technické a organizační a zároveň se spolupracuje s příslušnými státními orgány a institucemi, církvemi a zájmovými sdruženími občanů.

V roce 2008 byla ve spolupráci s Probační a mediační službou ČR úspěšně dokončena pilotáž hodnotícího nástroje na vyhodnocení rizik a potřeb s názvem SARPO 1 (Souhrnná Analýza Rizik a Potřeb Odsouzených). Pilotáž byla zaměřena na ověření využitelnosti nástroje v době před podmíněným propuštěním a po podmíněném propuštění s dohledem z výkonu trestu odnětí svobody. Ve spolupráci s katedrou sociologie FF UK začala analýza sebraných dat o třech modulech, první byl již zpracován.

V rámci VS ČR je záměrem SARPO 1 implementovat jako hodnotící nástroj do celého procesu hodnocení od nástupu odsouzeného do výkonu trestu v návaznosti na další zacházení. Za tím účelem vznikl pracovní tým odborníků z VS ČR, jenž ve spolupráci s dalšími kolegy připravuje komplexní systém diagnostiky, vyhodnocení a nový rámec a obsah programu zacházení

Z hlediska zacházení s odsouzenými byly připraveny nové programy:

- a) Program 3 Z „Zastav se, Zamysli se, Změň se“ zaměřený na statisticky nejrozšířenější část vězeňské populace (dospělí muži od 25 do 40 let, 2 – 3 x ve standardním výkonu trestu odnětí svobody převážně za majetkovou činnost), mající základy v kognitivně-behaviorálním přístupu, kladoucí důraz na uvědomění vlastní viny a nácvik nekriminálního chování se podařilo v závěru roku 2008 rozšířit ze 3 věznic, které jej realizovaly v roce 2007 na 9 věznic.
- b) Program GREPP (G = guilt (vina), RE = reedukační, P = psychologický, P = program) pro práci s pachatelí, kteří byli odsouzeni za trestné činy násilí na dětech (týrání dětí, komerčního sexuálního zneužívání dětí i sexuální zneužívání dětí bez komerčního aspektu) koncipovaný jako tzv. „program narovnání“, který pracuje s trestnou činností byl

po pilotáži v roce 2007 v letošním roce realizován ve dvou věznicích pro odsouzené vykonávající trest odnětí svobody ve věznici s dozorem a ve věznici s ostrahou. Začal být připravován navazující program GREPP 2.

- c) Program TP 21 JUNIOR zaměřený na snižování násilí mladistvých odsouzených. Pilotně byl ověřován ve Věznici Všehrady. Po vyhodnocení I. pilotáže byly do původní verze začleněny inovační prvky a v závěru roku byla realizována II. pilotáž. Po jejím vyhodnocení v I. čtvrtletí roku 2009 bude rozhodnuto o dalším postupu (dopracování programu nebo jeho zařazení do souboru standardizovaných programů).
- d) Program zaměřený na pachatele dopravních nehod se v letošním roce podařilo realizovat v pilotním režimu mimovězeňskými lektory. Účast v tomto programu byla pro odsouzené příležitostí vyrovnat se svým problémem (nikoliv zapomenout) tak, aby byli schopni negativní životní zkušenost využít ve prospěch své další bezproblémové řidičské praxe. V roce 2009 budou projednány podmínky za kterých by mohl být program ve Vězeňské službě ČR dále praktikován.
- e) Standardizovaný program zaměřený na pachatele násilné trestné činnosti poskytl Vězeňské službě ČR Institut forenzní psychologie. V závěru letošního roku bylo zahájeno školení vybraných zaměstnanců, kteří budou v roce 2009 program pilotně zkoušet ve vybrané věznici.
- f) Metoda SARA DN je diagnostická metoda změřená na pachatele partnerského násilí. V letošním roce se podařilo ve spolupráci s občanským sdružením Bílý kruh bezpečí zorganizovat její školení pro vybranou skupinu odborných zaměstnanců věznic. Navazujícím záměrem je pro rok 2009 školení v diagnostické metodě SAM zaměřené na problematiku pronásledování. Proškolený personál se bude aktivně podílet na tvorbě standardizovaných programů pro danou specifickou skupinu odsouzených.

Drogová problematika

V roce 2008 Vězeňská služba při plnění úkolů postupovala dle Plánu činnosti Vězeňské služby ČR v protidrogové politice na období 2007 – 2009. V něm jsou úkoly rozděleny do sedmi oblastí:

- I. primární prevence,
- II. léčba a následná péče,
- III. snižování rizik,
- IV. snižování nabídky a prosazování práva,
- V. informace – výzkum – hodnocení,
- VI. koordinace a financování,
- VII. mezinárodní spolupráce.

Těžiště činnosti Vězeňské služby v protidrogové politice je v oblastech II. léčba a následná péče a IV. snižování nabídky a prosazování práva. V oblasti léčby a následné péče se jedná zejména o činnost bezdrogových zón, poraden drogové prevence, specializovaných oddělení pro odsouzené s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním psychotropních látek, specializovaných oddělení pro výkon ochranného léčení protitoxikomanického v ústavní formě, substituční léčbu problémových uživatelů opiátů a vzdělávání v oblasti drogových závislostí pracovníků VS ČR, kteří jsou klíčovými osobami v preventivním působení v oblasti drog na vězněné osoby. V oblasti snižování nabídky a prosazování práva se jedná zejména o využívání služební kynologie při odhalování výroby, držení a tranzitu drog ve vězeňských zařízeních a monitoring drog.

Problematika specializovaných oddělení

Zákon o výkonu trestu odnětí svobody stanoví, že pro odsouzené matky nezletilých dětí, pro odsouzené trvale pracovně nezařaditelné a pro odsouzené s poruchami duševními a s poruchami chování se zpravidla ve věznici zřizují specializovaná oddělení.

Specializovaná oddělení umožňují diferencovat mezi odsouzenými dle specifických rizik a na jejich základě s nimi cíleně a efektivně pracovat.

V závěru roku 2008 Vězeňská služba disponovala specializovanými odděleními v 21 věznicích a vazebních věznicích. Šlo o specializovaná oddělení:

- a) pro odsouzené matky nezletilých dětí ve věznicích s dohledem, dozorem, ostrahou (Světlá nad Sázavou),
- b) pro odsouzené trvale pracovně nezařaditelné muže ve věznici s dohledem (Břeclav), ve věznici s dozorem (Pardubice, Ostrava, Praha – Ruzyně), ve věznici s ostrahou (Břeclav, Pardubice) a ve věznici se zvýšenou ostrahou (Karviná),
- c) pro odsouzené trvale pracovně nezařaditelné ženy ve věznici s dohledem (Světlá nad Sázavou, Praha – Ruzyně), ve věznicích s dozorem, ostrahou a zvýšenou ostrahou (Světlá nad Sázavou),
- d) pro odsouzené muže s poruchou osobnosti a chování, způsobenou užíváním psychotropních látek ve věznici s dozorem (Nové Sedlo, Ostrov, Všehrady), ve věznici s ostrahou (Bělušice, Plzeň, Příbram) a ve věznici se zvýšenou ostrahou (Valdice),
- e) pro odsouzené muže s poruchou duševní a poruchou chování ve věznici s dozorem (Liberec), ve věznici s ostrahou (Horní Slavkov, Rýnovice) a ve věznici se zvýšenou ostrahou (Mírov, Valdice),
- f) pro odsouzené ženy s poruchou duševní a poruchou chování ve věznici s dozorem, ostrahou a zvýšenou ostrahou (Opava),
- g) pro odsouzené muže s mentální retardací ve věznici s dozorem (Stráž pod Ralskem), ve věznici s ostrahou (Heřmanice, Vinařice) a ve věznici se zvýšenou ostrahou (Karviná).

Problematika specifických skupin vězňů

a) Mladiství

Z celkového počtu vězňů je cca 1 % mladistvých, k 31. 12. 2008 to bylo 213 osob (61 ve výkonu vazby, 152 ve výkonu trestního opatření odnětí svobody). Při zacházení s mladistvými se klade důraz na:

- dokončení povinné školní docházky v případě, že jí mladistvý nemá dokončenou,
- vytváření podmínek pro zmírnění záporného dopadu věznění na psychiku mladistvých,
- vytváření předpokladů pro nalezení odpovídajícího zaměstnání po návratu do občanského života,
- vytváření předpokladů k návyku trávit volný čas způsobem uspokojujícím obecné zvláštní potřeby mladistvých a zároveň neodporujícím běžným normám občanské společnosti a zákonům,
- vytváření předpokladů k pochopení nutnosti vlastního aktivního přístupu k řešení životních situací bez únikových a agresivních reakcí,
- sociální výcvik zaměřený na zmírnění nezdravě agresivního chování a zároveň na způsoby, jak agresivnímu chování předcházet a čelit.

Výkon vazby mladistvých je zajišťován podle stanovených územních obvodů ve vazebních věznicích, výkon trestního opatření odnětí svobody mladistvých mužů ve věznicích Opava a Všehrdy, mladistvých žen ve Věznici Světlá nad Sázavou.

b) Ženy

Z celkového počtu vězněných osob je 5,3 % žen. K 31. 12. 2008 jich bylo 1.079. Počet vězněných žen se každoročně zvyšuje (k 31. 12. 2007 jich bylo 999, k 31. 12. 2006 925, k 31. 12. 2005 904, k 31. 12. 2004 822). Zacházení s vězněnými ženami přihlíží k psychickým a fyziologickým zvláštěm žen. Vytvářejí se jim podmínky pro praní osobního prádla, provádění drobných oprav věcí a pro denní koupání.

Při úpravě zevnějšku vězněných žen se jim umožňuje používání vlastních kosmetických přípravků. Úprava vlasů se neomezuje, k tomu mohou mít vězněné ženy u sebe vlastní potřebné pomůcky. Oproti odsouzeným mužům je více skupinám odsouzených žen umožněno nosit vlastní oděv a obuv (ve věznici s dohledem a s dozorem v mimopracovní době podle svého uvážení, ve věznici pro mladistvé, ve věznici s ostrahou a ve věznici se zvýšenou ostrahou v době návštěv).

Výkon vazby obviněných žen je zajišťován podle stanovených územních obvodů ve vazebních věznicích, výkon trestu odnětí svobody ve Věznici Světlá nad Sázavou (dozor, ostraha, zvýšená ostraha, mladiství), ve Věznici Opava (dohled, dozor, ostraha, zvýšená ostraha), ve Vazební věznici Praha – Ruzyně (objekt Řepy – dohled, dozor) a ve Vazební věznici Ostrava (dozor).

c) cizinci

Problematika vězněných osob s cizím státním občanstvím je stabilizována, s touto komunitou nebyly zaznamenány žádné závažné potíže. Počet vězněných cizinců je dlouhodobě poměrně nízký, k 31. 12. 2008 bylo vězněno 1 449 cizinců (7,1 % z počtu vězněných osob). Více než polovina vězněných cizinců je občany Slovenska nebo Ukrajiny, z ostatních států je následují občané Vietnamu, Bulharska, Litvy, Polska a Rumunska.

Programy zacházení jsou u cizinců uplatňovány stejně jako u ostatní vězeňské populace, dbá se o to, aby věznice cizincům nabízely i specifické aktivity zaměřené na zvládnutí základů českého jazyka, právního vědomí a poznávání sociokulturních a historických odlišností. Zásadnější změnou je způsob realizace trestu vyhoštění do států sousedících s Českou republikou po našem vstupu do schengenského prostoru. Od 1. 1. 2008 je většina cizinců s trestem vyhoštění propuštěna na svobodu.

Otevírání nových kapacit

V roce 2008 byly dokončeny tři investiční akce ke zvýšení ubytovací kapacity věznic. V měsíci únoru vznikla rekonstrukcí části objektu bývalé nemocnice TRN na ubytovnu odsouzených nová ubytovací kapacita ve výši 97 míst ve Věznici Ostrov. V měsíci květnu po dokončení investiční akce „Navýšení ubytovací kapacity“ vznikla ve Věznici Heřmanice nová kapacita ve výši 22 míst. V měsíci říjnu se po dokončení I. etapy výstavby věznice Rapotice zvýšila kapacita objektu Rapotice o 180 míst (z 50 míst na 230 míst).

Spolupráce s institucemi a organizacemi

Při plnění úkolů vyplývajících ze zákona o Vězeňské a justiční strážci České republiky, zákona o výkonu vazby a zákona o výkonu trestu odnětí svobody Vězeňská služba ČR spolupracuje s Policií ČR, státním zastupitelstvím, soudy, Probační a mediační službou ČR a s nevládními organizacemi.

Ve spolupráci s Probační a mediační službou ČR byla v letošním roce úspěšně dokončena pilotáž hodnotícího nástroje na vyhodnocení rizik a potřeb s názvem SARPO 1 (Souhrnná Analýza Rizik a Potřeb Odsouzených). Pilotáž byla zaměřena na ověření využitelnosti nástroje v době před podmíněným propuštěním a po podmíněném propuštění s dohledem z výkonu trestu odnětí svobody.

Rovněž ve spolupráci s Probační a mediační službou ČR byl v letošním roce připraven pilotní projekt na ověření možnosti využití komise pro podmíněné propuštění v praxi ČR. Cílem projektu je prostřednictvím vzniku komise pro podmíněné propuštění vytvořit standardizovaný proces přípravy podkladů potřebných pro rozhodnutí soudu v žádostech o podmíněné propuštění a prostřednictvím tohoto zvýšit efektivitu justice, zejména pak probační práce s podmíněně propuštěnými v průběhu zkušební doby podmíněného propuštění (tzv. parole). Pilotní projekt bude realizován v roce 2009 ve třech věznicích.

Potřeby obviněných a odsouzených, které jsou průběžně mapovány odbornými zaměstnanci jednotlivých vazebních věznic a věznic, jsou rozličné. K uspokojení těchto potřeb je využívána spolupráce s nevládními neziskovými organizacemi v jednotlivých organizačních jednotkách Vězeňské služby. Někdy se jedná o jednorázové akce typu besed s nabídkou služeb s čerpáním až po propuštění vězňených osob, jindy jde o pravidelnou a dlouhodobou spolupráci, kdy se zpravidla jedná o programy a projekty zaměřené na změnu postojů, přehodnocení kvalifikačních předpokladů k využití na současném trhu práce a s tím spojené rekvalifikační kurzy.

Výjimkou není ani pomoc v nouzi zajištěním hygienických balíčků, dopisních potřeb a oblečení obviněným a odsouzeným před jejich propuštěním z výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody. Stále více je využíváno pomoci Arcidiecézní charity k ubytování odsouzených osob po propuštění s možností zprostředkování sociálně psychologických terapií, rekvalifikačních kurzů, brigád a zaměstnání.

V roce 2008 z důvodů bezpečnostních a ve vztahu ke klientům sociálně ochranným byl vytvořen a schválen metodický list za aktivního přispění zástupců nevládních neziskových organizací na červnovém semináře se zástupci Vězeňské služby.

Nevládní neziskové organizace napomáhají posilování občanské odpovědnosti, spoluodpovědnosti a solidarity při řešení konkrétních, místně i časově determinovaných sociálních problémů svých klientů, jejich bližních a ostatních spoluobčanů. Efektivní spolupráce může zajistit v celospolečenském měřítku snižování kriminality a prevenci proti ní v nejširším rozsahu. V obecných souvislostech tedy spolupráce mezi nevládními neziskovými organizacemi a Vězeňskou službou napomáhá celé společnosti, proto je vhodné jejich služeb citlivě využívat v širokém rozsahu s posouzením všech souvisejících aspektů. Zvláštní pozornost zasluhuje realizace tří dále uvedených projektů.

Byla dokončena realizace pilotního reintegračního projektu Šance jehož hlavním realizátorem bylo o.s. Sdružení pro probaci a mediaci v justici. Projekt byl zaměřen na vyvinutí vhodných postupů a řešení (kontinuálního integrovaného systému služeb), které by odsouzeným pomáhaly při hledání zaměstnání a návratu do společnosti. Aktuálně je ve spolupráci s o. s. Sdružení pro probaci a mediaci v justici připravován projekt Sanace dluhů zaměřený na oddlužení odsouzených před propuštěním z výkonu trestu odnětí svobody.

Dalším významný počinem byl pilotní projekt Děti odsouzených rodičů – posílení práv a povinností, jehož hlavním realizátorem byl Český helsinský výbor. Hlavním cílem tohoto projektu byla optimalizace rodinných vazeb dětí a jejich rodičů, kteří vykonávají trest odnětí svobody, zlepšení jejich sociálního zázemí a podpora jejich úspěšnější sociální reintegrace. Za realizaci tohoto projektu získal Český helsinský výbor prestižní cenu Nadace O. To umožnilo, aby na pilotní projekt navázal v roce 2009 program Děti vězňových rodičů.

Problematika ochranných léčeb

V průběhu výkonu trestu odnětí svobody zajišťuje Vězeňská služba ochranné léčení v ústavní formě, a to:

- a) ochranné léčení protitoxikomanické, protialkoholní a léčení pro patologické hráčství pro odsouzené ženy ve věznici s dohledem, s dozorem a s ostrahou (Opava),
- b) ochranné léčení protitoxikomanické pro odsouzené muže ve věznici pro mladistvé (Opava), ve věznici s dozorem (Opava, Znojmo) a ve věznici s ostrahou (Rýnovice),
- c) ochranné léčení protialkoholní a léčení pro patologické hráčství pro odsouzené muže ve věznici pro mladistvé (Opava), ve věznici s dozorem (Opava) a ve věznici s ostrahou (Heřmanice),
- d) ochranné léčení sexuologické pro odsouzené muže ve věznici s ostrahou (Kuřim).

Celková kapacita oddělení pro výkon ochranného léčení v ústavní formě je 221 míst (z toho ochranné léčení sexuologické 54 míst).

Při ochranném léčení jsou využívány moderní postupy kombinující lékařskou a psychoterapeutickou péči, obvykle založenou na komunitním systému.

Při zajišťování výkonu ochranného léčení v ústavní formě Vězeňská služba citelně pociťuje absenci zákonné úpravy, tu obsahuje návrh zákona o specifických zdravotních službách zpracovaný Ministerstvem zdravotnictví ČR.

Problematika zabezpečovací detence

Dne 19. března 2008 byl vydán zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů. Zákon nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2009.

Rok 2008 byl ve znamení příprav Vězeňské služby na zajištění výkonu zabezpečovací detence. Na základě návrhu Vězeňské služby zřídil k 1. lednu 2009 ministr spravedlnosti Ústav pro výkon zabezpečovací detence jako organizační součást Vazební věznice Brno a Věznice Opava.

Ústav pro výkon zabezpečovací detence je koncipován jako zařízení zdravotnického charakteru pro zajištění ochrany společnosti. Soudy do něj budou umisťovat osoby společensky nebezpečné, trpící duševní poruchou, nespolupracující, odmítající soudně nařízenou léčbu, případně osoby neléčitelné či neovlivnitelné. Na chovance ve výkonu zabezpečovací detence bude terapeuticky a výchovně působit personál.

Pro první fázi po nabytí účinnosti zákona byl pro pobyt chovanců vymezen ústav v Brně, který je připraven k zahájení svého provozu a k příjmu celkem až 48 chovanců.

Po zajištění výkonu zabezpečovací detence bylo vyčleněno 39 tabulkových míst. V roce 2008 proběhlo odborné školení budoucích zaměstnanců tohoto ústavu.

ODBOR KONTROLY

Řídící a kontrolní systém

V hodnoceném roce provádělo oddělení kontroly odboru kontroly kontrolní činnost na daném úseku v souladu se schválenými plány a navíc operativní kontroly tam, kde bylo třeba předmětnou činnost zkontrolovat mimo plán. Plánované kontroly se uskutečnily na základě Plánu tematických kontrol Generálního ředitelství VS ČR na rok 2008 a Plánu kontrolních akcí referátu finanční a majetkové kontroly oddělení kontroly na rok 2008.

V oblasti řízení věznic a vazebních věznic a funkčnosti jejich kontrolního systému realizovali příslušníci oddělení kontroly odboru kontroly podle plánu tematických kontrol 9 kontrol (Vinařice, Jiřice, Olomouc, Bělušice, Ostrava, Heřmanice, Rýnovice, Liberec a Příbram), vedle toho byla provedena 1 kontrola na tomto úseku mimo plán, a to konkrétně ve Věznici Ostrov.

Lze konstatovat, že vedení věznic a vazebních věznic si uvědomuje důležitost kontroly jako nedílné součásti řízení. V kontrolovaných věznicích a vazebních věznicích byly v oblasti řízení i v oblasti kontrolní činnosti shledávány jen ojedinělé nedostatky, spíše formálního charakteru.

V souladu se schváleným ročním plánem kontrolních akcí vykonali příslušníci referátu finanční a majetkové kontroly celkem 8 kontrol, z toho 1 veřejnosprávní kontrolu v Zotavovně Pracov, zaměřenou na dodržování hospodárnosti a účelovosti při využívání příspěvku na provoz hlavní činnosti. V průběhu roku 2008 uskutečnil referát finanční a majetkové kontroly 2 následné řídicí kontroly činností orgánů předběžné a průběžné kontroly, při kterých byla ověřena správnost postupů příkazců operace, správců rozpočtu a hlavního účetního ve Vazební věznici Ostrava a ve Věznici Heřmanice.

Následná kontrola vynakládání účelových prostředků na Program protidrogové politiky a Program prevence kriminality byla provedena ve Vazební věznici Praha – Pankrác. Zásady hospodárnosti při nákupech materiálů a služeb byly kontrolovány ve věznicích Kuřim a Břeclav. Ve Věznici Bělušice provedl referát finanční a majetkové kontroly kontrolu činnosti orgánů předběžné a průběžné kontroly a současně prověřil plnění opatření uložených mimořádnou kontrolou. Ve Věznici Rýnovice bylo kontrolováno plnění opatření z kontroly zaměřené na čerpání účelových prostředků a dosažení parametrů v Programu protidrogové politiky a v Programu prevence kriminality.

V průběhu roku uskutečnily příslušné kontrolní orgány po linii finanční a majetkové kontroly 10 šetření pro generálního ředitele VS ČR, a to ve věci realizace projektu Vězeňský informační systém, financování dětských rekreací, opodstatněnosti uzavíraných dohod o pracovní činnosti a dohod o provedení práce, systému přidělování a čerpání náhrad zaměstnanců VS ČR, šetření ve věci výběrového řízení na dodávku nábytku pro Ministerstvo vnitra ČR a prošetření určených realizovaných investičních akcí.

V rámci provedených kontrol a šetření byly zjištěny nedostatky, přičemž jednotlivá kontrolní zjištění měla rozdílnou závažnost nedodržování právních či vnitřních předpisů. Kontrolní orgán v daných případech navrhl opatření k nápravě zjištěného stavu.

Stížnosti

Příslušná data týkající se institutu stížností jsou statisticky zpracovávána v souladu s ustanovením § 19 odst. 2 nařízení generálního ředitele č. 78/2005, o vyřizování stížností a oznámení ve VS ČR.

V roce 2008 bylo v rámci Vězeňské služby prošetřeno a uzavřeno celkem 1504 stížností.

Z tohoto počtu bylo:

důvodných stížností	43	- tj.	2,9 %,
částečně důvodných	52	- tj.	3,5 %,
důvodných z objektivních příčin	25	- tj.	1,6 %,
nedůvodných	1384	- tj.	92,0 %.

Proti roku 2007 byl v roce 2008 zaznamenán nárůst celkového počtu stížností vůči Vězeňské službě, a to o 108. Počet stížností důvodných, částečně důvodných a důvodných z objektivních příčin byl shodný s rokem 2007, a to 120 stížností, procentní zastoupení však vzhledem k nárůstu celkového počtu podaných stížností mírně kleslo z 8,6 % na 8 %.

Při současném nárůstu celkového počtu vězňených osob o 1601, tj. o 8,5 %, zcela pochopitelně zaznamenáváme také nárůst počtu jejich stížností, a to z 1317 na 1399 stížností, tj. o 6,2 %. Z tohoto celkového počtu bylo 33 stížností vyhodnoceno jako důvodné, 43 jako částečně důvodné, 24 jako důvodné z objektivních příčin nebo nezaviněné Vězeňskou službou a 1299 stížností bylo vyhodnocených jako nedůvodné. Důvodnost stížností v uvedené kategorii klesla ze 7,8 % na 7,1 %.

ODBOR SPRÁVNÍ

Výsledky práce a hlavní problémy odboru správního

Vězeňská administrativa

Svou činnost v oblasti vězeňské administrativy odbor správní v roce 2008 zaměřil zejména na metodickou pomoc při rutinním provozu programové části „Evidence vězňů“ Vězeňského informačního systému (dále jen „VIS“). Metodická pomoc byla zaměřena na zaměstnance oddělení a samostatných referátů správních vazebních věznic a věznic a týkala se potřeby zabezpečit jednotnost a relevantnost evidovaných, zpracovávaných a v neposlední řadě i poskytovaných údajů o osobách ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody.

Tito zaměstnanci tak získali jedinečnou možnost nahlédnout do globální databáze vězňených osob, seznámit se s náplní práce zaměstnanců Centrální evidence vězňených osob odboru správního a díky vzdálenému přístupu prostřednictvím jednotné elektronické sítě realizovat opravu chybných dat zaevidovaných na své organizační jednotce přímo ze školícího pracoviště generálního ředitelství.

Všeobecná administrativa

Na oddělení všeobecné administrativy v souvislosti se změnou organizačního řádu přešla agenda vydávání vnitřních předpisů Vězeňské služby a s tím související distribuce na jednotlivé organizační jednotky, vybrané složky resortu ministerstva spravedlnosti a některé další subjekty. K této činnosti neodmyslitelně patří také spolupráce se zpracovatelem předpisů do informačního systému právních informací. Jako součást oddělení všeobecné administrativy tak vznikla právní spisovna, která slouží také jako kontrolní mechanismus při procesu vydávání a uveřejňování vnitřních předpisů.

V průběhu roku odbor správní zpracoval nebo novelizoval tyto vnitřní předpisy:

- nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky o vězeňské administrativě,
- nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky o ochraně svědka,
- nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky o číselném označování organizačních jednotek Vězeňské služby České republiky,
- metodický list ředitele odboru správního, kterým se provádí některá ustanovení nařízení o vězeňské administrativě,
- pokyn ředitele odboru správního, kterým se stanoví podrobnosti výkonu archivní a spisové služby.

Dnem 21. října 2008 odbor správní, jako správce archivního fondu Vězeňské služby, splnil povinnost uloženou zákonem č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů, Ministerstvu spravedlnosti české republiky, resp. Vězeňské službě a Archivu bezpečnostních složek předal veškeré dokumenty vzniklé z činnosti odboru vnitřní ochrany Správy Sboru nápravné výchovy, které byly do té doby uloženy v Archivu Vězeňské služby.

Jako zlomový lze tento rok označit s ohledem na vydání zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a v souvislosti s ním i připravovanou novelou zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

S politováním je nutné konstatovat, že Vězeňská služba zcela nedostála svému předsevzetí kompletní elektronizace administrativních agend, což ve svém důsledku znamenalo nefunkčnost elektronické podatelny, nezrealizované nasazení elektronické spisové služby, nedostatečnou verifikaci odchozích elektronických zpráv pomocí kvalifikovaných elektronických podpisů, apod. Zodpovědnost za tento problém však nese v hlavní míře dodavatel provozovaného informačního systému ve Vězeňské službě.

Kontrolní činnost odboru

V průběhu roku provedl odbor správní celkem 10 tematických kontrol zaměřených na činnost oddělení a samostatných referátů správních, a to konkrétně ve věznicích Jiřice, Heřmanice, Karviná, Příbram, Stráž pod Ralskem, Valdice a Znojmo, vazebních věznicích Praha Ruzyně a Teplice a v Zotavovně Vězeňské služby Pracov. Kontrola neshledala žádné zásadní pochybení ze strany zaměstnanců a ve většině případů naopak hodnotila práci velmi kladně, i přes nucený snižující se počet zaměstnanců a narůstající množství velmi zodpovědné, stresující odborné práce.

Zabezpečení voleb

Ve dnech 17. a 18. října 2008 se ve vybraných vazebních věznicích a věznicích uskutečnily volby do zastupitelstev krajů a první kolo voleb do Senátu Parlamentu České republiky.

Vývoj stavu vězněných osob

S ohledem na předchozí sledovaná období byl vývoj počtu vězněných osob i v průběhu roku 2008 vzrůstající. Tuto bilanci ovlivňuje řada faktorů, mimo jiné přeměna nařízených trestů obecně prospěšných prací na tresty odnětí svobody a hrozba, že soudy budou brát při rozhodování o podmíněném propuštění v úvahu včasné nenastoupení výkonu trestu.

EKONOMIKA

Problematika rozpočtu (tvorba, dodržování, rozpočtová opatření)

Na základě zákona č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2008 byly Vězeňské službě stanoveny správcem kapitoly závazné ukazatele schváleného rozpočtu, a to celkové příjmy ve výši 1,418.350 tis. Kč a celkové výdaje ve výši 8,047.639 tis. Kč.

V průběhu roku provedl správce kapitoly rozpočtová opatření, na základě nichž byly sníženy celkové příjmy a v jejich rámci kapitálové příjmy z prodeje zbytného nemovitého majetku o 251.257 tis. Kč a navýšeny celkové výdaje o 259.013 tis. Kč. Nárůst výdajů byl určen zejména na financování investičních akcí v rámci programu „Rozvoj a obnova materiálně technické základny vězeňství“.

V následující tabulce jsou uvedeny údaje o schváleném rozpočtu, upraveném rozpočtu, čerpání a použití mimorozpočtových zdrojů:

v tis. Kč

Ukazatel	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	% plnění k upr. rozpočtu	Z toho mimor. zdroje
Příjmy celkem	1 418 350	1 167 093	1 117 517,45	95,75	19 544,93
z toho:					
tř. 1 - daňové příjmy	762 675	762 675	752 400,53	98,65	0
z toho: pojistné na důchodové pojištění	628 085	628 085	619 637,67	98,66	0
tř. 2 - nedaňové příjmy	281 938	300 496	319 362,48	106,28	121,85
tř. 3 - kapitálové příjmy	370 000	100 185	10 485,85	10,47	0
tř. 4 - přijaté transfery	3 737	3 737	35 268,58		19 423,08
Výdaje celkem	8 047 639	8 306 652	8 065 213,32	97,09	35 390,86
z toho:					
kapitálové výdaje	325 562	565 701	417 517,79	73,81	14 651,57
běžné výdaje	7 722 077	7 740 951	7 647 695,54	98,80	20 739,29
v tom:					
501,502 - Platy zaměst. a ostatní platby					
za provedenou práci	3 613 297	3 651 168	3 608 858,37	98,84	1 245,56
503 - Pojistné placené zaměstnavatelem	1 264 166	1 277 310	1 265 382,28	99,07	435,97
505 - Mzdové náhrady	0	546	546	100,00	
513 - Nákup materiálu	684 323	722 838	725 705,65	100,40	
514 - Úroky a ostatní finanční výdaje	50	41	30,16	73,55	5 221,32
515 - Nákup vody, paliv a energie	532 000	522 976	522 771,40	99,96	8,57
516 - Nákup služeb	192 632	191 184	189 133,15	98,93	285,63
517 - Ostatní nákupy	153 764	163 883	157 578,46	96,15	1 529,17
z toho: opravy a udržování	110 564	120 902	117 103,09	96,86	1 415,56
518 - Poskytnuté provoz. zálohy a jistiny	1 450	1002	1,75	0,18	
519 - Výdaje související s NEI nákupy	4 900	4 455	4 395,93	98,68	0
533 - Příspěvky PO (zotavovná VS)	25 600	25 600	25 600,00	100,00	0
534 - Převody FKSP a ost. fondům	68 798	69 995	69 201,91	98,87	24,91
536 - Ostatní NEI transfery	2 000	1 441	1 387,73	96,3	0
541 - Sociální dávky	1 160 097	1 095 097	1 063 899,43	97,15	11 988,16
z toho: odchodné	50 000	64 598	76 567,44	118,53	11 988,16
542 - Náhrady placené obyvatelstvu	800	800	621,36	77,67	0
549 - Ostatní transfery obyvatelstvu	16 000	11 128	11 113,10	99,87	0
590 - Ostatní neinvestiční výdaje	2 200	2 033	2 014,85	99,11	

v tis. Kč

Ukazatel	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	% plnění upr. rozpočtu	Z toho mimor. zdroje
Individuální dotace	22 712	22 712	0,00		
Systémové dotace	302 850	542 989	417 517,78	76,89	14 651,57
Kapitálové výdaje celkem	325 562	565 701	417 517,78	106,2	14 651,57

Příjmová část rozpočtu Vězeňské služby ČR byla splněna na 95,75 %, z toho daňové příjmy na 98,66 % a nedaňové příjmy na 90,28 %.

Výdaje určené ve schváleném rozpočtu na financování běžného provozu (nákup materiálu a služeb, nákup vody, paliv a energií) byly nedostatečné. Proto byly v průběhu roku zapojeny mimorozpočtové zdroje ve výši 35.391 tis. Kč, pocházející z rezervního fondu (22.708 tis. Kč), z fondu hospodářské činnosti (12.610 tis. Kč) a z FKSP na opravy minirekreačních zařízení (37 tis. Kč). Dále byly jako mimorozpočtový zdroj zapojeny do výdajů přijaté pojistné náhrady v částce 36 tis. Kč. Těmito opatřeními byla zajištěna úhrada zvýšených výdajů, jejichž nárůst byl objektivně dán jednak opakovaným zvyšováním cen materiálů, léků, dodavatelských služeb a zejména vody, plynu a elektřiny v průběhu roku 2008.

Rozhodující položky čerpání ostatních běžných výdajů v roce 2008 v porovnání s rokem 2007 v tis. Kč.

	v tis. Kč		
Položka	2007	2008	Rozdíl
Potraviny pro vězně	378 996	402 571	23 575
Studená voda a stočné	97 316	108 357	11 041
Teplo a dálkové teplo	67 235	78 276	11 041
Plyn	121 235	163 780	42 545
Elektrická energie	107 059	123 038	15 979
Praní a čištění prádla	13 890	13 043	-847
Opravy a údržba	123 488	117 103	-6 385
Cestovné	15 475	19 224	3 749
Telekomunikační služby	16 612	16 197	-415
Léky a zdravotnický materiál	17 353	18 428	1 075
Prádlo, oděv, obuv	64 209	48 410	-15 799
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	40 778	62 443	21 665
Materiál pro výrobu	32 687	25 462	-7 225
Nájemné	7 926	8 585	659
Poradenské a právní služby	12 712	7 290	-5 422
Nákup ostatních služeb	69 421	60 129	-9 292
Sociální dávky	945 672	1 063 899	118 227

Výdaje na sociální dávky

Vězeňská služba jako orgán sociálního zabezpečení zajišťovala výplaty důchodů bývalým příslušníkům, výplatu výluhového příspěvku, odchodného, úmrtného a nemocenských dávek příslušníků.

Za rok 2008 bylo vyplaceno 42.184 důchodových dávek všeho druhu (3515 měsíčně) v celkové výši 461.724 tis. Kč. Průměrná výše důchodu starobního činila 11.209,- Kč, invalidního důchodu 11.452,- Kč, částečného invalidního důchodu 6460,- Kč, vdovského a vdoveckého důchodu 6853,- Kč a sirotčího důchodu 5325,- Kč.

Na ostatních sociálních dávkách bylo celkem vyplaceno 601.925 tis. Kč. Z toho bylo vyplaceno 59.137 dávek výluhových příspěvků (4928 měsíčně) v celkové výši 499.724 tis. Kč a jedna dávka úmrtného ve výši 332 tis. Kč. Na nemocenských dávkách bylo příslušníkům vyplaceno 15.370 tis. Kč.

Odchodné bylo vyplaceno ve výši 76.567 tis. Kč (v roce 2007 bylo vyplaceno 51.504 tis. Kč). Z toho částku 26.567 tis. Kč tvořily prostředky rezervního fondu.

Odměňování zaměstnanců

Pro rok 2008 byly finančně pokryty platy pro 10.807 zaměstnanců, z toho bylo 6853 příslušníků vězeňské a justiční stráže a 3954 občanských zaměstnanců. V průběhu roku bylo v souvislosti s ukončením činnosti Zotavovny Šlovice převedeno 16 tabulkových míst občanských zaměstnanců, což znamená v celoročním propočtu navýšení občanských zaměstnanců o 3 místa.

Upravené početní stavy zaměstnanců Vězeňské služby pro rok 2008 tak činily celkem 10.810, z toho bylo 6853 příslušníků a 3957 občanských zaměstnanců.

Skutečný přepočtený počet příslušníků za rok 2008 činil 6409, v přepočtu zůstalo neobsazeno 444 míst. Skutečný přepočtený počet občanských zaměstnanců za rok 2008 činil 3910, v přepočtu zůstalo neobsazeno 47 míst.

Schválený rozpočet prostředků na platy příslušníků ve výši 2,243.162 tis. Kč pokrýval mzdové nároky pro 6853 příslušníků. Upravený rozpočet prostředků na platy občanských zaměstnanců ve výši 1,233.722 tis. Kč pokrýval mzdové nároky pro 3957 občanských zaměstnanců.

Na platy příslušníků vězeňské a justiční stráže bylo v roce 2008 vynaloženo celkem 2.200,665.345,- Kč. Průměrný hrubý měsíční plat dosáhl výše 28.613,- Kč a proti roku 2007 zvýšil o částku 758,- Kč (meziroční nárůst 2,72%). Na platy občanských zaměstnanců bylo v roce 2008 vynaloženo celkem 1.232,788.661,- Kč. Průměrný hrubý měsíční plat dosáhl výše 26.276,- Kč a proti roku 2007 se zvýšil o 698,- Kč (meziroční nárůst 2,73%).

Odměňování vězňených osob

Průměrná měsíční odměna odsouzených za r. 2008 byla 3902,- Kč. Ve vnitřním provozu a vlastní výrobě mělo 2428 pracujících odsouzených průměrnou měsíční odměnu 4276,- Kč, v provozovnách střediska hospodářské činnosti mělo 1522 pracujících odsouzených v průměru 3072,- Kč a 2762 odsouzených zařazených u podnikatelských subjektů mělo průměrnou měsíční odměnu 4025,- Kč.

Vymáhání pohledávek (celkové částky, struktura)

Přehled o neuhrazených pohledávkách VS podle jednotlivých kategorií k 31. 12. 2008

	<i>Počet položek (dlužníků)</i>	<i>Objem neuhrazených pohledávek (v mil. Kč)</i>	<i>%</i>
<i>Pohledávky za propuštěnými vězňnými osobami</i>	32 232	428	46
<i>Pohledávky za vězňnými osobami v aktuálním stavu</i>	11 456	72	8
<i>Ostatní pohledávky</i>	7 113	437	46
<i>Pohledávky celkem</i>	50 801	937	100

Pohledávky za osobami propuštěnými z výkonu trestu a vazby

Jde o kategorii pohledávek nejobtížněji vymahatelných. Úhrady pohledávek k 31. 12. 2008 představují částku 14,000.000 Kč. Úspěšnost vymáhání ve vztahu objemu pohledávek za osobami propuštěnými z výkonu vazby a trestu je 3,3 %. Nevymožený objem těchto pohledávek k 31. 12. 2008 činí 428,000.000 Kč.

Pohledávky za vězňnými osobami v aktuálním stavu

Úhrady pohledávek ke dni 31. 12. 2008 vykazují objem 26,000.000 Kč. Bylo dosaženo úspěšnosti vymáhání 37 % vzhledem k objemu pohledávek za vězňnými osobami v aktuálním stavu. K 31. 12. 2008 zůstaly nevymoženy tyto pohledávky v objemu 72,000.000 Kč.

Ostatní pohledávky

Tato kategorie představuje vzniklé pohledávky z neuhrazených faktur vydaných Vězeňskou službou ČR (včetně zotavoven), splátky půjček zaměstnanců z FKSP, splátky nájemného z bytových a nebytových prostor, úhrady ostatních pohledávek a škod a pohledávky z hospodářské činnosti. Tyto pohledávky vznikají a je o nich účtováno průběžně v účetnictví jednotlivých organizačních jednotek Vězeňské služby ČR.

K 31. 12. 2008 činil objem úhrad 1,052 milionu Kč a neuhrazený zůstatek této kategorie pohledávek k tomuto datu činil 437,000.000 Kč.

Na objem neuhrazených pohledávek této kategorie má významný vliv fakturovaná smluvní pokuta Vazební věznice Olomouc firmě R.M.G. Zlín ve výši 22,4 milionu Kč, a to za prodlení v souvislosti s odstraněním záručních vad dle smlouvy o dílo na dodávku a montáž signálních a signálně-zabezpečovacích prostředků.

Dále v účetnictví generálního ředitelství Vězeňské služby evidovaná penalizační faktura ve výši 202 milionu Kč, vystavená v roce 1999 Vazební věznicí Litoměřice firmě Vojenské stavby CZ a.s. Tato pohledávka byla uplatněna Vězeňskou službou v rámci konkurzního řízení, které není doposud ukončeno. Městský soud v Praze rozhodl dne 17. 12. 2008, že lhůta určená správci konkursní podstaty podle § 14a odst. 2 ZKV pro předložení konečné zprávy a vyúčtování jeho odměny a výdajů se prodlužuje do 31. 12. 2009.

Odpisy pohledávek a upuštění od vymáhání

Celkový objem pohledávek byl v roce 2008 celkově snížen o odepsané pohledávky, a to u 6869 dlužníků v objemu 37 milionů Kč.

Využití prostředků na reprodukci a správu majetku

Z věcného hlediska vychází struktura výdajů z dokumentace programů reprodukce majetku pro období let 2003 až 2009. Dokumentace zabezpečuje stanovené cíle rozvoje a obnovy materiálně technické základny vězeňství.

V rámci programu 336 220 „Rekonstrukce, modernizace a opravy Vazebních věznic a věznic“ byla dokončena realizace investiční akce: Rýnovice – Přestavba vstupního obj. střežené části areálu“. Finanční prostředky byly čerpány ve výši 157 tis. Kč.

V rámci programu 236 210 „Rozvoj a obnova materiálně technické základny vězeňství“, respektive jeho sedmi podprogramů bylo čerpáno celkem 491.960 tis Kč. Čerpání zahrnuje přidělené rozpočtové prostředky ve výši 476.013 tis Kč, převody z rezervního fondu ve výši 6936 tis Kč a mimorozpočtové zdroje, tj. hospodářskou činnost a fond FKSP ve výši 9011 tis Kč. Náplní tohoto programu je reprodukce veškerého majetku (včetně výdajů na opravy a udržování dobíhajících akcí z roku 2007). V roce 2008 bylo v rámci programu reprodukce majetku financováno celkem 102 akcí, z toho 24 akcí financovaných částečně, nebo úplně z mimorozpočtových prostředků (rezervní fond, hospodářská činnost a FKSP).

V podprogramu 236 211 patří mezi nejvýznamnější výdaje na nákup serverů pro OJ ve výši 23.000 tis. Kč. Dále byly finanční prostředky vynaloženy na vybudování automatického systému zálohování a obnovy dat včetně centrálního archivu ve výši 10.000 tis. Kč, nákup telefonní ústředny pro Věznici Drahonice a byla zahájena realizace zavedení informačního systému elektronické justice včetně zabezpečení v rezortu justice.

V podprogramu 236 212 byly finanční prostředky čerpány na akce ke zlepšení bezpečnosti a to především na navýšení ohradní zdi ve Vazební věznici Plzeň ve výši 34.500 tis. Kč. Byla dokončena rekonstrukce a doplnění signálně zabezpečovacích prostředků ve Věznici Vinařice ve výši 15.000 tis. Kč, která významnou měrou přispěla především k posílení k vnější bezpečnosti věznice. Dále byly zrealizovány některé z hlediska finančního vyjádření méně významné akce jako např. zvýšení bezpečnosti ostrahového pásma ve Věznici Jiřice, posílení bezpečnostních prvků detenčního ústavu v Brně, nebo zajištění fyzické bezpečnosti ve Věznicích Vinařice, Břeclav a Valdice. Pro zlepšení vnitřní bezpečnosti bylo nakoupeno celkem 7 kusů detektorů osob a 6 kusů detektorů tělních dutin.

V podprogramu 236 213 byly finanční prostředky čerpány na dokončení výstavby výrobní zóny ve Věznici Oráčov ve výši 30.100 tis. Kč, která významnou měrou přispěla k zaměstnávání odsouzených osob. Další finanční prostředky byly čerpány na nákup kombinovaného dřevoobráběcího stroje ve Vazební věznici Ostrava. Z mimorozpočtových zdrojů bylo nejvýznamnější akcí dokončení výstavby skladovací haly ve Věznici Kuřim ve výši 4800 tis. Kč a zahájeny stavební úpravy provozní budovy ve Věznici Horní Slavkov ve výši 1.300 tis. Kč.

V podprogramu 236 214 bylo nejvýznamnější akcí především dokončení I. etapy přestavby bývalých objektů kasáren na Věznici v Rapoticích ve výši 138.200 tis. Kč. Jednalo se především o vybudování logistického zázemí budoucí věznice jako např. ubytovny zaměstnanců, administrativní budovy, vstupního objektu nebo vybudování nového oplocení kolem areálu včetně zakázaného pásma a elektronických zabezpečovacích prostředků. To umožnilo spolu s dokončením rekonstrukce části objektu ubytovny získání kapacity pro ubytování cca. 233 odsouzených. Byl proveden nákup objektů ve výši 29.000 tis. Kč ve Vidnavě, které budou v následujících letech zrekonstruovány na detenční ústav.

Byla zahájena rekonstrukce čistírny odpadních vod ve Věznici Všehrdu ve výši 18.900 tis. Kč, probíhala realizace stavebních úprav traktů č. 1 a 2 ubytovny H ve Věznici Ostrov ve výši 8000 tis. Kč. Byla zahájena realizace rekonstrukce tělocvičny v Novém Sedle, byla dokončena rekonstrukce vycházkových dvorů u objektu 11 ve Věznici Valdice, bylo dokončeno navýšení ubytovací kapacity a probíhala realizace stavebních úprav kuchyně odsouzených ve Věznici Heřmanice, byla zahájena realizace zprovoznění ubytovny č. 004 ve Věznici Kynšperk nad Ohří.

Z dalších důležitých akcí probíhala projektová příprava na rekonstrukci objektu na detenční ústav ve Věznici Opava. Bylo zrealizováno několik akcí v rámci plánovaného přechodu TV vysílání na digitální. V rámci reprodukce majetku Vězeňské služby bylo realizováno několik akcí, které byly zaměřeny na obnovu jednotlivých druhů majetku – pořízení velkokuchyňských zařízení, zdravotní techniky apod.

V podprogramu 236 219 byla zrealizována jedna akce a to výměna dieselaagregátu ve Věznici Kuřim ve výši 822 tis. Kč.

V podprogramu 236 21A byla zrealizována jedna akce a to zateplení budovy generálního ředitelství VS ČR ve výši 11.500 tis. Kč.

V podprogramu 236 21 B, který je zaměřen na rozvoj a obnovu Institutu vzdělávání VS ČR byla zrealizována jedna akce a to parkoviště pro osobní automobily ve výši 3800 tis. Kč.

Výrobní činnost a zaměstnávání vězňů osob

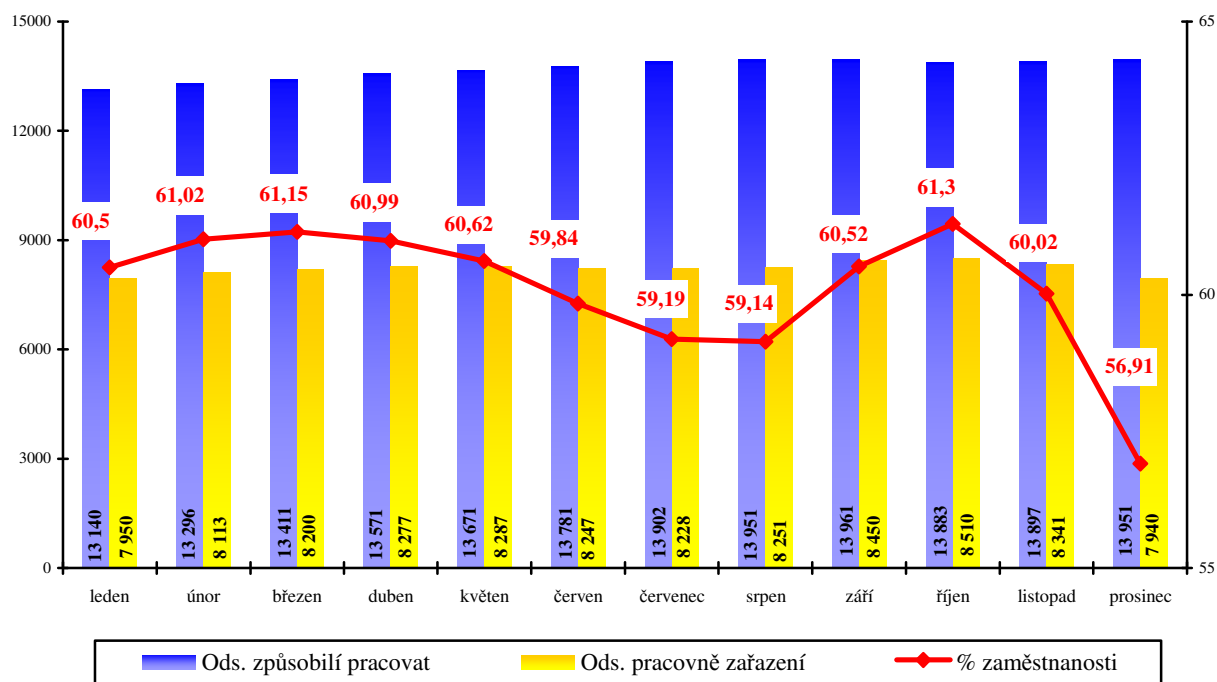
Ve výkonu trestu odnětí svobody bylo v roce 2008 zaměstnáno všemi formami průměrně 8233 osob ve výkonu trestu odnětí svobody (dále jen odsouzených) z celkového počtu 13.701 odsouzených způsobilých k vykonávání práce. Ve srovnání s předchozím rokem se zvýšil počet zaměstnaných odsouzených o 496 osob. Reálná zaměstnanost vzrostla z 59,2% v roce 2007 na 60,1 % v roce 2008. Odsouzení byli jako v předešlých letech zařazováni na pracoviště ve vnitřním provozu, vlastní výrobě, provozovnách střediska hospodářské činnosti, u podnikatelských subjektů nebo zaměstnávání ostatními formami – ve vzdělávacích a terapeutických programech a při pracích pro zajištění běžného provozu věznice. Ve výkonu vazby bylo zaměstnáno průměrně 26 obviněných.

Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl v roce 2008 počet odsouzených zařazených ve vnitřním provozu a vlastní výrobě o 10 osob, počet odsouzených zařazených v provozovnách střediska hospodářské činnosti vzrostl o 98 osob, o 206 osob vzrostl počet odsouzených zařazených u cizích subjektů a ostatními formami práce bylo zaměstnáno o 182 odsouzených více.

Hospodářskou činnost za účelem zaměstnávání vězňů osob vykonávala Vězeňská služba ve Středisku hospodářské činnosti Vězeňské služby na základě ustanovení

§ 23b zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2008 se hospodářská činnost realizovala u 14 organizačních jednotek Vězeňské služby. Na pracovištích provozoven bylo zařazeno průměrně 1522 odsouzených. Hospodářský výsledek (před zdaněním) dosáhl 5065 tis. Kč, čistý zisk činil 3715 tis. Kč což je o 16.133 tis. Kč méně než v roce 2007.

Graf znázorňuje vývoj zaměstnanosti odsouzených v roce 2008:



LOGISTIKA

Správa majetku

Hlavní pozornost v oblasti správy majetku byla mimo zajištění údržby a oprav nemovitého majetku soustředěna na nakládání s nepotřebným nemovitým majetkem státu v příslušnosti hospodaření Vězeňskou službou a privatizaci bytového fondu Vězeňské služby.

Na základě zpracovaného harmonogramu byl započat odprodej nepotřebného nemovitého majetku. Byly zrealizovány tři úplatné převody, kde bylo získáno 8,317.850,- Kč. V lednu 2009 je očekáván příjem ze schváleného odprodeje z roku 2008 ve výši 3,760.000,- Kč a ve schvalovacím procesu je úplatný převod v objemu 27,400.000,- Kč. Do roku 2009 přešlo dalších 5 případů odprodejů ve vysokém stupni rozpracovanosti v hodnotě přesahující 100 mil. Kč. Probíhá jednání s Magistrátem Hlavního města Prahy ve věci narovnání majetkových vztahů k některým pozemkům.

Privatizace bytového fondu Vězeňské služby (dále jen „privatizace bytového fondu“), která byla zahájena v roce 2007, předpokládá vypracování celkem 127 zakladatelských privatizačních projektů (dále jen „ZPP“). V roce 2008 se privatizace bytového fondu dostala do závěrečné fáze, kdy bylo na Ministerstvo financí předáno 117 ZPP, z toho ve Vládě ČR bylo projednáno 64 ZPP a 55 ZPP je připraveno k projednání. Z 64 již vládou schválených ZPP byl v roce 2008 po následné aktualizaci a projednání na Ministerstvu financí připraven prodej u 38 ZPP v celkové finanční hodnotě 100,867.604,- Kč, kde převážná část realizace odprodeje přejde do roku 2009 (v roce 2008 byl zrealizován odprodej majetku v hodnotě 5,804.678,- Kč).

Výstrojní a výzbrojní služba

Výstrojní materiály pro příslušníky a vězně byly zajišťovány centrálně a v souladu se zákonem o veřejných zakázkách. Finanční hodnota zajišťovaného výstrojního materiálu byla ve výši 65,446 mil. Kč, a to v následujícím členění:

- prádlo, oděv a obuv pro příslušníky 32,748 mil. Kč,
- materiál pro bezpečnost 0,282 mil. Kč,
- prádlo a oděv pro vězně 13,142 mil. Kč,
- materiál pro výrobu 17,079 mil. Kč,
- ostatní výstrojní materiály pro vězně 0,760 mil. Kč,
- ostatní služby 1,435 mil. Kč.

Oblast vystrojování příslušníků

Snahou výstrojní služby v oblasti vystrojování příslušníků je neustále provádět zkvalitňování služební výstroje z pohledu užitných vlastností jednotlivých součástí a jejich doplňků, s cílem zajistit výkon služby příslušníků ve stejnokrojích, které splňují vlastnosti bezpečnostní, hygienické a zdravotní nezávadnosti a v neposlední řadě vlastnosti estetické a vlastnosti charakterizující příslušnost k Vězeňské službě.

Současná stejnokrojová výstroj tyto podmínky splňuje, přesto v souladu s vývojem moderního oděvního a obuvnického průmyslu a v souladu s nabídkou trhu, jsou hledány

a nacházeny nové materiály a výrobní technologie využitelné pro výrobu stejnokrojové výstroje. Používané základní tkaniny jsou postupně nahrazovány novými, kvalitnějšími a moderními materiály.

Základní filozofií v oblasti vystrojování je zajišťovat služební výstroj kvalitní, splňující požadavky náročného výkonu služby v podmínkách Vězeňské služby s tím, že pořizovaná výstroj musí též splňovat cenovou rovinu, kterou je nutné dodržovat a snažit se ji snižovat, s ohledem na dostupnost finančních prostředků ze státního rozpočtu.

V roce 2007 byly do stejnokrojové výbavy příslušníků zavedeny nové výstrojní součástky. Jde o nový vzor stejnokrojového trička v modrém provedení, s hodnotným a identifikačním označením, s krátkým rukávem a límečkem u krku, nový vzor stejnokrojové bundy z materiálu „fleece“ nové vzory služební obuvi, nový vzor zimní pletené čepice a další inovované součástky stejnokrojové výbavy. Dále byl v roce 2007 výstrojní službou vyvzorován nový druh stejnokrojové bundy. Bunda je připravena k připomínkovému a schvalovacímu řízení. Bunda je určena k využití ke všem druhům používaných stejnokrojů příslušníků Vězeňské služby a v kombinaci s již zavedenou novou bundou z materiálu „fleece“ postupně nahradí stávající bundu a zimní plášť (kabát).

Oblast vystrojování vězňených osob

K vystrojování vězňených osob lze konstatovat, že trend Vězeňské služby v této oblasti jde směrem v souladu s principy Evropských vězeňských pravidel. Tedy v souladu s principy moderního vězeňství na evropské úrovni. Cílem je poskytovat vězňeným osobám v oblasti vystrojování materiální zabezpečení na úrovni, v kvalitě a v množství tak, aby byla zabezpečena zejména jejich důstojnost a zdraví. Při vývoji odívání se používají moderní, kvalitní a zdravotně nezávadné materiály.

Vývoj vždy probíhá za přímé účasti vězňených osob, které zaváděné ošacení testují, k zaváděnému ošacení se vyjadřují a tímto zavádění do užívání svým postojem nepřímo schvalují. Takto již bylo provedeno přestrojení kompletního početního stavu odsouzených mužů a žen a v červnu 2008 bylo úspěšně v předstihu provedeno přestrojení kompletního početního stavu obviněných mužů a žen též do nového vrchního ošacení v moderním pojetí, které nahradilo doposud používané teplákové soupravy.

V roce 2007 se výstrojní služba zaměřila i na vývoj vrchního ošacení pro poslední skupinu vězňených osob, tj. pro mladistvé odsouzené. Nové vrchní ošacení pro mladistvé odsouzené bylo úspěšně vyvzorováno a v připomínkovém a schvalovacím řízení bylo schváleno k zavedení. Přestrojení mladistvých odsouzených se předpokládá zrealizovat v průběhu roku 2009.

Po přestrojení mladistvých odsouzených bude ukončen proces přestrojení celého kompletního početního stavu vězňených osob do nového vrchního ošacení.

K činnosti výstrojní výdejny a expedičního skladu

Činnost výstrojní výdejny a expedičního skladu lze charakterizovat jako základní servis služeb poskytovaný příslušníkům a vězňeným osobám v oblasti vystrojování.

Ve výstrojní výdejně se jedná zejména o vybavování nově přijatých příslušníků základní stejnokrojovou výstrojí, výdej a prodej součástek k doplnění a obměně základní stejnokrojové výstroje příslušníkům po zkušební době a zajišťování podkladů pro vyplácení peněžních náležitostí vztahujících se k vystrojování příslušníků.

Expediční sklad zajišťuje vybavování příslušníků inventární stejnokrojovou výstrojí, speciální zásahovou a balistickou výstrojí. Ve vztahu k vězněným osobám zajišťuje expediční sklad distribuci vězeňského materiálu na jednotlivé vazební věznice a věznice. Expediční sklad a výstrojní výdejna samozřejmě zajišťuje služby spojené se skladováním, evidováním a ošetřováním svěřeného majetku výstrojního charakteru.

V roce 2008 byla výstrojní výdejna vydána základní stejnokrojová výstroj příslušníkům v celkové hodnotě cca 29,5 mil. Kč. Expediční sklad vydal ve stejném období inventární stejnokrojovou výstroj příslušníkům v celkové hodnotě cca 6,6 mil. Kč a vězeňský výstrojní materiál v celkové hodnotě cca 46,8 mil. Kč.

Vlastní výroba prádla a oděvů pro vězněné osoby

Výstrojní služba materiálně zajišťuje vlastní výrobu prádla a oděvů pro vězněné osoby. Vlastní výrobu prádla a oděvů pro vězněné osoby je realizována v šicích dílnách Věznice Pardubice, kde je průměrně zaměstnáváno cca 72 odsouzených mužů. V uplynulém roce 2008 zde bylo vyrobeno prádlo a ošacení pro vězněné osoby v celkové evidenční hodnotě cca 38 mil. Kč.

Výzbrojní služba

Činnost výzbrojní služby byla v roce 2008 zaměřena na zajištění nákupu, servisu materiálu výzbrojního charakteru a hospodaření s tímto materiálem. Nákup na základě potřeby doplnění odčerpaných skladových zásob byl realizován v celkové finanční hodnotě 6,86 mil. Kč. V rámci servisu byla dodavatelsky provedena bezpečnostně konstrukční úprava potřebného množství svěracích pout. Průběžně byla prováděna kontrola funkčního stavu a čistoty služebních zbraní.

Zjištěné závady byly odstraňovány smluvně zajištěným odborným servisem. Z důvodu zastarání technických a funkčních vlastností byla z výzbrojní výbavy příslušníků odstraněna ochranná maska vzor M10. Skladová zásoba vyřazených ochranných masek vzor M10 byla v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku státu ekologicky zlikvidována. Dále v roce 2008 byla ve spolupráci s pyrotechnickou službou Policie ČR zlikvidována prošlá signální munice. Výzbrojní služba se aktivně podílela na materiálním a organizačním zajištění akce „Dny NATO“, která se uskutečnila na letišti v Ostravě Mošnov v září 2008.

Stravování a výživa

Na úseku stravování a výživy bylo pokračováno v obnově zastaralé a nefunkční varné technologie. Na obměnu velkokuchyňské technologie bylo v roce 2008 vyčleněno daleko více investičních prostředků než v minulých letech. Tato skutečnost umožnila pokrytí veškerých havárií a doplnění potřebné technologie v návaznosti na zvyšující se kapacity věznic a vazebních věznic

V roce 2008 byl v 21 věznicích instalován bezstravenkový modul pro zaměstnanecké stravování, který zajistí větší komfort zaměstnanců při objednávání a výběru jídel. Tento systém tvoří součást programu KREDIT.

Celkově bylo na velkokuchyňskou technologii v roce 2008 vynaloženo 19.577.000,- Kč. Z toho na zajištění bezstravenkového modulu pro zaměstnance 2.364.000,- Kč.

Veškerá velkokuchyňská technologie je pořizovaná odborem logistiky na základě technické specifikace, která byla vytvořena dle dlouholetých zkušeností jednotlivých

proviantních pracovníků, potřeb těžkého, nepřetržitého a velice specifického kuchyňského provozu vězeňské služby, zajištění bezpečnosti z hlediska zaměstnávání nekvalifikovaných pracovních sil a splnění všech hygienických požadavků.

Zabezpečovací a komunikační technologie

V oblasti telekomunikačních technologií byla realizována výměna pobočkové telefonní ústředny ve Věznici Drahonice. V průběhu roku 2008 byl rozšířen pilotní projekt „umožnění telefonování z telefonních automatů odsouzeným zařazených do věznice s dohledem, dozorem a ostrahou“ do všech organizačních jednotek Vězeňské služby.

To umožňuje odsouzeným častější styk s rodinnými příslušníky. V roce 2005, bylo v organizačních jednotkách Vězeňské služby nainstalováno 46 ks telefonních automatů, v roce 2007 jejich počet vzrostl na 73 ks a během roku 2008 se podařilo zvýšit počet telefonních automatů na 166 ks.

Vězeňská služba bude i nadále navyšovat počty telefonních automatů v organizačních jednotkách. V roce 2008 byla zpracována zadávací dokumentace na nákup ručních radiostanic, výběr dodavatele a nákup je naplánován na rok 2009.

V oblasti zabezpečovacích technologií byly realizovány investiční akce: Pořízení detektorů osob (7 ks – V Bělušice, V Horní Slavkov, V Kynšperk, V Oráčov, VV Praha Pankrác, V Rýnovice a V Stráž pod Ralskem) a Pořízení detektorů tělních dutin (6 ks – V Bělušice, V Heřmanice, V Horní Slavkov, V Plzeň, V Rýnovice a V Vinařice). Dále byly zahájeny investiční akce na nákup Detekčních rámců (38 ks) a rentgenů zavazadel (16 ks). Tyto akce budou dokončeny v roce 2009. Oddělení ZaKT se podílelo technickou podporou na akci „Zprovoznění Věznice Rapotice“.

Energetika a vodohospodářství

Energetika se dostává do popředí vlivem nemalých problémů s nárůstem finančních prostředků za platby energií, vodného, stočného, srážkové vody a paliva (dále, náklady vynakládané za spotřebovanou energii). Každoroční nárůst finančních nákladů za spotřebovanou energii je kolem 10 %.

V roce 2008 se náklady za spotřebovanou energii pohybovaly ve výši 522,771.397 Kč. V roce 2009 při zachování stejného množství spotřeby při 10 % nárůstu cen se zaplatí kolem 580 mil. Kč.

Tabulka spotřeby za rok 2008 ve VS ČR

		Měrná jednotka	Spotřeba v roce 2008
Vodné a stočné		m ³	1 972 129
Srážkové vody		m ³	273 326
Teplo	Nakoupené	GJ	165 291
	Vyrobené	GJ	371 213
Elektrřina	Celkem	kWh	40 026 131
	Technologie a provoz	kWh	33 984 585
	Na vytápění a TUV	kWh	3 824 249
	Prodej	kWh	2 217 297
Plyn		kWh	137 320 373
Paliva		t	1 625

Ze strany odboru logistiky se hledají možnosti, jak snižovat odběry energií v jednotlivých organizačních jednotkách Věžeňské služby. Jednou z možností je stanovení závazných ročních limitů (min. snížení spotřeby o 1% za rok u každé organizační jednotky) spotřeb energií, ve větší míře zavádět měření a regulace a instalovat nové technologie, které mají nižší energetickou náročnost.

Technický stav kotelen, výměníků, trafostanic, náhradních zdrojů na výrobu elektřiny v době výpadků distribuční sítě, rozvodů TUV, UT a rozvodů pitné vody (dále „energetická zařízení“) v jednotlivých organizačních jednotkách vyžaduje generální opravy a výměny starých technologií za nové ve výši 600 mil. Kč. Finanční částka je stanovena z požadavků, které předložily jednotlivé organizační jednotky.

Energetické audity byly provedeny v 19 organizačních jednotkách. Navrhovaná opatření na snížení spotřeb energií jsou následující. Zateplení budov, výměny oken a vstupních dveří, výměna žárovkových svítidel za zářivková, výměna rozvodů TUV a ÚT za rozvody s kvalitnějšími izolacemi, čtyřtrubkové rozvody pro topení a teplou užitkovou vodu nahradit dvoutrubkovými rozvody. Náklady na provedení závěrů z energetických auditů pro organizační jednotky VS ČR by činily přibližně ve výši 430 mil Kč.

U 19 organizačních jednotek nejsou energetické audity provedeny z důvodu nepřidělení finančních prostředků. Předpokládaná finanční částka na dokončení energetických auditů je 9 mil. Kč.

Každoročně se musí na energetická zařízení, mimo oprav, vynakládat finanční částka 12,5 mil. Kč. Jde hlavně o revize vyhrazených zařízení (např. rozvodů a zařízení elektro, hromosvodů, tlakových nádob, plynových zařízení, komínů, výtahů, zdvihacích zařízení) dále odborné prohlídky dieselagregátů, kotelen, výměníků, trafostanic a hlavních rozvodů včetně školení obsluh.

Nebude-li se tomuto úseku ve Věžeňské službě věnovat po všech liniích prvořadá pozornost, bude docházet ke zbytečným finančním výdajům. Prioritou každého zaměstnance by mělo být hledání možností na úspory energií (např. zbytečné svícení prostor, zavírání dveří v zimním období, používání vařičů a elektrických spotřebičů vězněnými osobami, větrání místností v zimních měsících apod.).

Automobilní služba

V oblasti automobilní služby Vězeňská služba v roce 2008 provozovala celkem 642 služebních vozidel (včetně vysokozdvížných vozíků a malotraktorů), z toho 197 vozidel speciálně upravených pro přepravu vězňených osob. Služebními vozidly bylo ujetu cca 8,561 mil. km, z toho 2,432 mil. km při zabezpečení přepravy vězňených osob (eskort).

Při provozu těchto služebních vozidel došlo v roce 2008 celkem ke 38 dopravním nehodám, při kterých na vozidlech Vězeňské služby ČR vznikla škoda ve výši cca 890.000,- Kč (s ohledem na neuzavření části dopravních nehod je uvedená částka orientační).

Z uvedeného počtu dopravních nehod bylo 16 zaviněno našimi zaměstnanci. Náklady na opravy a údržbu služebních vozidel včetně zahradní techniky a elektrických zdrojových soustav činily na materiálu 11,996 mil. Kč a na práci 6,054 mil. Kč. Za pojištění služebních vozidel bylo zapláceno 2,710 mil. Kč. V rámci přidělených investičních prostředků bylo v roce 2008 zakoupeno 8 osobních vozidel v celkové finanční hodnotě 2,379 mil. Kč.

ODBOR PERSONÁLNÍ A PRÁVNÍ

Dlouhodobým prioritním úkolem v oblasti personálních činností je zformování moderního vězeňského personálu a naplnění plánovaných početních stavů. Zatímco proces formování struktury personálu na pilířích odbornosti, vzdělanosti a profesionality a proces utváření personálu schopného kvalitně plnit potřeby systému českého vězeňství je úspěšný, v oblasti naplněnosti početních stavů zůstávají rezervy. I přes veškerou snahu, využívání moderních metod získávání uchazečů o přijetí do služebního poměru a cílenou inzerci se v roce 2008 počet příslušníků snížil o 57.

Jedním z prioritních úkolů vězeňské politiky pro rok 2008 bylo také zajistit úspěšné plnění úkolů vyplývajících z nového zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence. Odbor personální a právní se v této souvislosti významně podílel na vytváření organizačních i legislativně-právních předpokladů a na vytvoření modelu personálního obsazení a zajištění splnění kvalifikačních předpokladů zaměstnanců a příslušníků zařazených v nově vznikajících detenčních ústavech.

Dalším důležitým úkolem v oblasti personalistiky bylo zajistit, ve vztahu k provedeným novelizacím zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, promítnutí těchto změn v úpravě pracovněprávních vztahů do vnitřních předpisů a metodických postupů a zabezpečit správnou aplikaci zákoníku práce v rámci Vězeňské služby.

Nedílnou součástí úsilí o všestranný rozvoj lidských zdrojů byla rovněž soustavná péče o zaměstnance a příslušníky Vězeňské služby. Tato oblast je dlouhodobě na vysoké úrovni, propracovaná a realizovaná na základě ujednání v Kolektivní smlouvě, Kolektivní dohodě a Dohodě o tvorbě a čerpání prostředků z fondu kulturních a sociálních potřeb (věrnostní odměny, možnost penzijního připojištění, půjčky na bytové účely, příspěvky na poskytování rekreační péče, příspěvky na sportovní, kulturní a zájmové akce apod.).

Nicméně, jak vyplývalo z „Hlavních úkolů Vězeňské služby České republiky pro rok 2008“, ukázalo se jako potřebné vytvořit a do praktické práce s lidskými zdroji transformovat ještě další prvky péče o zaměstnance a tím efektivně přispívat ke stabilizaci zaměstnanců a příslušníků Vězeňské služby.

Jedním z takových kroků byla úspěšně provedená revize stavu kategorizace prací s cílem zlepšit hodnocení a prevenci rizik možného ohrožení života či zdraví zaměstnanců a tím chránit zdraví zaměstnanců a v neposlední řadě dosáhnout finanční úspory v oblasti vynakládání prostředků na závodní preventivní péči.

Personální evidence a statistika (složení zaměstnanců, fluktuace)

Vývoj početních stavů zaměstnanců a příslušníků prošel v posledních dvou letech poměrně dynamickým vývojem, když v první polovině roku 2007 byl celkový plánovaný počet tabulkových míst 10.842, rozdělených na 6853 tabulkových míst příslušníků (z nich 1115 bylo pro justiční stráž) a 3989 tabulkových míst občanských zaměstnanců. Ve druhé polovině roku došlo k restrukturalizaci Generálního ředitelství Vězeňské služby.

V jejím rámci bylo na Ministerstvo spravedlnosti převedeno 26 tabulkových míst občanských zaměstnanců a celkový plánovaný počet Vězeňské služby se snížil na 10.816

osob (6853 příslušníků a 3963 zaměstnanců). Skutečný celkový počet pak k 31. prosince 2007 byl 10.505 osob, z toho bylo 6553 příslušníků a 3952 občanských zaměstnanců.

Na rok 2008 byly Vězeňské službě zákonem č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu České republiky, přiděleny finanční prostředky pro 10.807 zaměstnanců rozdělených na 6853 příslušníků a 3954 občanských zaměstnanců.

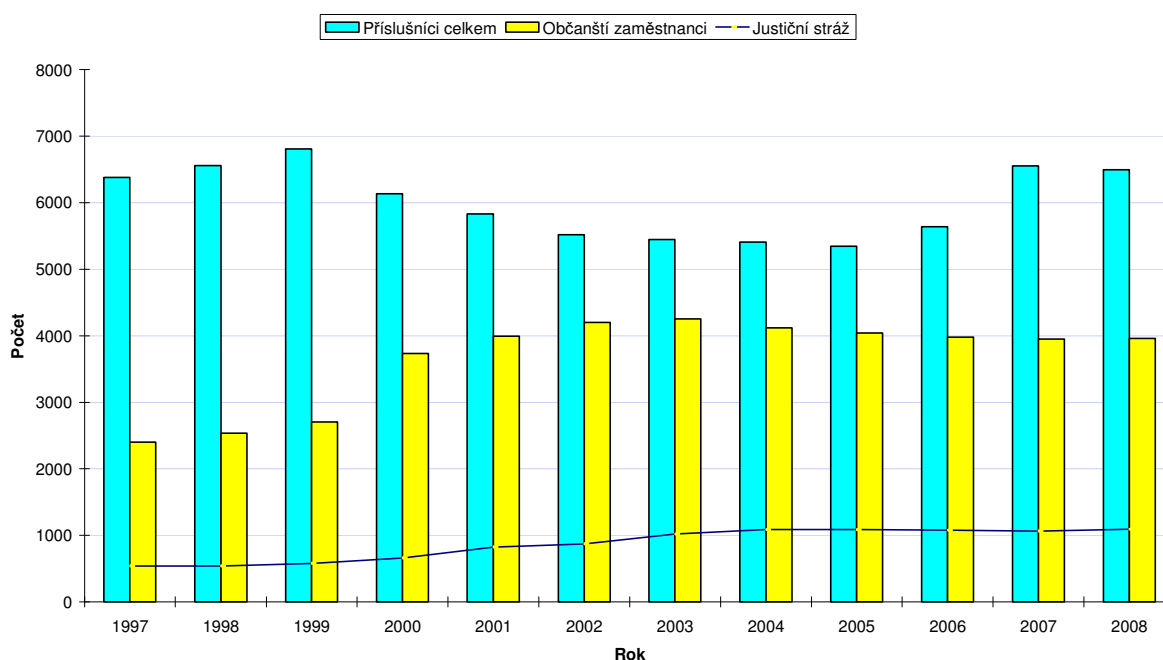
Z toho bylo rozplánováno celkem 10.782 tabulkových míst, která byla rozdělena na 6820 tabulkových míst příslušníků, z nichž 1091 bylo pro justiční stráž, a na 3962 tabulkových míst občanských zaměstnanců.

K 31.prosinci.2008 byl skutečný stav zaměstnanců Vězeňské služby 10.454 osob, z toho bylo 6496 příslušníků ve služebním poměru (702 žen a 5794 mužů) a zaměstnanců v pracovněprávním vztahu podle zákoníku práce bylo 3.958 (1829 žen a 2129 mužů). Z celkového počtu příslušníků a zaměstnanců Vězeňské služby tak bylo 2531 žen tj. 24,2%, což je proti předchozímu roku nárůst o 0,5 %.

Skutečné počty příslušníků a občanských zaměstnanců (k 31. prosinci kalendářního roku)

Rok	Celkem	počet příslušníků		počet zaměstnanců v pracovním poměru (občanských zaměstnanců)
		celkem	<i>z toho justiční stráž</i>	
2003	10725	5449	1020	4256
2004	10613	5410	1085	4118
2005	10474	5346	1085	4043
2006	10691	5637	1076	3 978
2007	10505	6553	1065	3952
2008	10454	6496	1091	3958

Skutečné počty příslušníků a občanských zaměstnanců



Z podrobnějších analýz a charakteristik vězeňského personálu, pokud jde o délku služebního nebo pracovního poměru a podle složení příslušníků zaměstnanců podle věku, vyplývá, že se prohlubuje úbytek počtu příslušníků ve skupině 6 –10 let, na který má značný vliv dosažení nároku na výsluhový příspěvek příslušníků po 10 letech služby a jejich následný odchod ze služebního poměru. Pokračování tohoto trendu lze očekávat i příští rok.

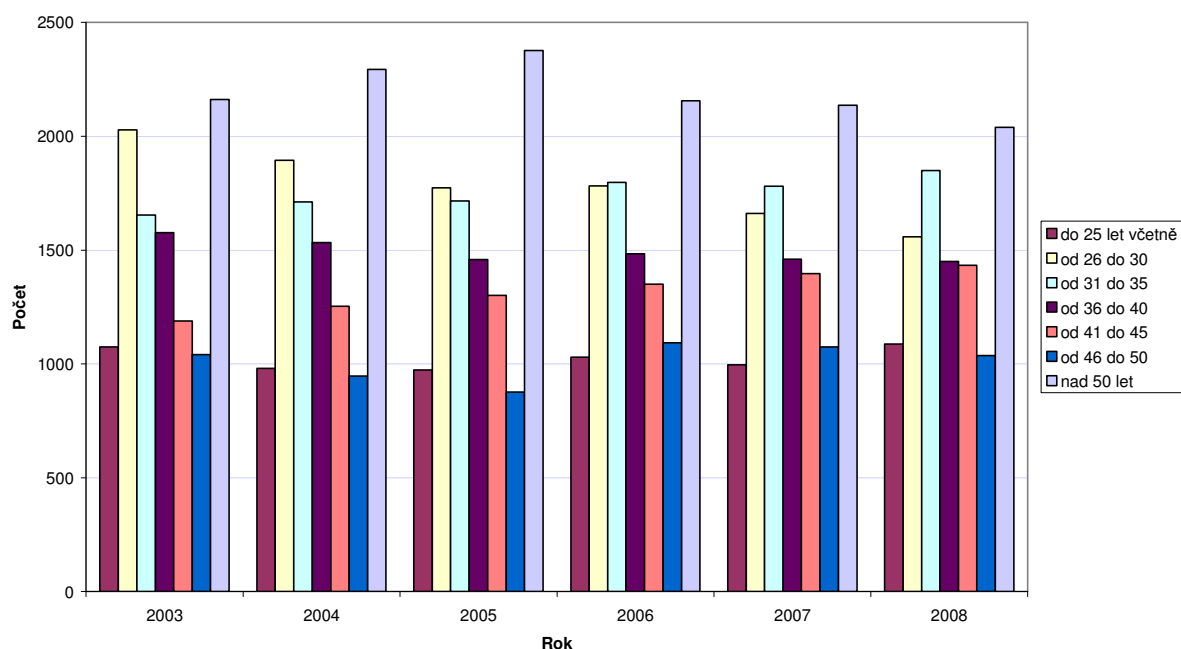
Počty zaměstnanců podle délky služebního a pracovního poměru (vždy k 31.prosinci)

Rok	do 5	6 až 10	11 až 15	16 až 20	21 až 25	26 až 30	nad 30	celkem
2003	4106	3590	1216	617	403	352	441	10725
2004	3817	3467	1463	648	417	308	493	10613
2005	3621	3203	1870	582	429	278	491	10474
2006	3790	3067	2135	471	452	346	430	10691
2007	3612	2840	2176	720	458	294	405	10505
2008	3988	2442	2187	858	443	214	322	10454

Složení zaměstnanců podle věku (vždy k 31.prosinci.)

Rok	do 25 let včetně	od 26 do 30	od 31 do 35	od 36 do 40	od 41 do 45	od 46 do 50	nad 50 let	celkem
2003	1075	2028	1654	1576	1189	1041	2162	10725
2004	980	1894	1712	1533	1253	947	2294	10613
2005	973	1773	1716	1459	1301	876	2376	10474
2006	1030	1782	1797	1483	1351	1092	2156	10691
2007	996	1661	1780	1460	1397	1075	2136	10505
2008	1087	1558	1850	1450	1433	1037	2039	10454

Složení zaměstnanců podle věku



Vzdělání zaměstnanců

Na základě dlouhodobého vyhodnocování a sledování údajů o vzdělání příslušníků a zaměstnanců nutno zaznamenávat vývoj hodnotit pozitivně. Je zde zřejmý soustavný nárůst vzdělanosti vězeňského personálu, když výrazně klesá počet příslušníků a zaměstnanců se základním vzděláním. Naproti tomu stoupá počet zaměstnanců a příslušníků se středním vzděláním s maturitou a vyšším odborným vzděláním a s vysokoškolským bakalářským vzděláním. Vzdělanost ukončením magisterského studijního programu pak zůstává na přibližně stejné úrovni

Členění vězeňského personálu podle dosaženého vzdělání (k 31.prosinci)

Rok	základní	střední	maturita	vyšší odb.	bakalář	magistr	celkem
2000	137	2467	6637	19	308	958	10526
2001	124	2209	6980	27	298	1009	10647
2002	117	1978	7066	37	342	1055	10595
2003	109	1783	7316	48	388	1081	10725
2004	94	1528	7366	70	443	1112	10613
2005	80	1298	7412	84	488	1112	10474
2006	61	1083	7640	103	590	1214	10691
2007	53	916	7526	103	670	1237	10505
2008	39	730	7551	112	718	1304	10454

Úkony v pracovněprávních vztazích a rozhodování ve věcech služebního poměru

Pro ilustraci rozsahu a podmínek k plnění úkolů v oblasti rozvoje lidských zdrojů lze konstatovat, že jsou zajišťovány celkem 38 personálními útvary přímo řízenými na věznicích a vazebních věznicích ředitelem věznice nebo vazební věznice a na generálním ředitelství přímo statutárním orgánem. V roce 2008 pak nově došlo ještě k ustavení organizační jednotky Střední odborné učiliště, kde byla realizována rozsáhlá účinná metodická pomoc v oblasti právní a personální praxe ve vztahu k nově vytvořené pozici personalistky.

Pokud jde o konkrétní údaje, na úseku pracovněprávních vztahů bylo vypracováno a předloženo nadřízeným přes 470 dokumentů ve vztahu k zaměstnancům se sjednaným místem výkonu práce na Generálním ředitelství.

Současně byla zpracovávána odborná stanoviska k problematikám pracovněprávních vztahů, popř. jiným právně relevantním záležitostem, zejména k podkladům a návrhům ředitelů odborů generálního ředitelství ve věci zařazování do platových tříd, stanoviska pro generálního ředitele, jeho náměstký, kabinet generálního ředitele atd.

Tvorba nových předpisů a nařízení

V oblasti tvorby vnitřních předpisů byl dále propracováván přechod na novou právní úpravu služebního poměru příslušníků po nabytí účinnosti zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Rozsahem a důležitostí bylo tomuto úkolu na roveň postaveno také zajištění jednotné aplikace zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, včetně změn, které nabyly účinnosti v roce 2008.

Dále bylo nutné reagovat na změny v zákonech, vyhláškách a nařízeních vlády a na implementaci předpisů Evropských společenství (např. Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva a bezpečnost potravin a Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 852/2004 a 853/2004 o hygieně potravinářských předpisů).

Dalšími důvody tvorby vnitřních předpisů byla zejména organizační změny nebo změny v počtech a složení zaměstnanců a příslušníků generálního ředitelství, popř. nezbytnost nahradit již nevyhovující vnitřní předpisy např. v oblasti stanovení a plnění jazykových kvalifikačních požadavků.

V hodnocení období tak bylo zpracováno a vydáno 112 vnitřních předpisů. Z tohoto počtu je 66 nařízení generálního ředitele, (z toho 45 novel), 12 pokynů generálního ředitele, 13 pokynů ředitelů odborů, 15 metodických listů a 6 interních aktů řízení ve formě nařízení ministra spravedlnosti. Ve všech případech se, pro nezbytné dodržování jednotné legislativní techniky při tvorbě předpisů, v rámci celé Vězeňské služby používají přiměřeně pravidla stanovená v Legislativních pravidlech vlády.

V této souvislosti byly v gesci odboru personálního a právního vypracovány následující interní předpisy:

1. NGŘ č. 1/2008, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 18/2007, kterým se stanoví podrobnosti pro přiznání některých peněžních náležitostí zaměstnanců Vězeňské služby České republiky
2. NGŘ č. 24/2008, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 64/2007, kterým se vydává organizační řád Vězeňské služby České republiky
3. NGŘ č. 28/2008, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 17/2007, kterým se stanoví podrobnosti pro přiznání některých peněžních náležitostí příslušníkům Vězeňské služby České republiky a kterým se vydává Seznam služebních míst příslušníků Vězeňské služby České republiky
4. NGŘ č. 30/2008, kterým se vydává Pracovní řád
5. NGŘ č. 38/2008, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 64/2007, kterým se vydává organizační řád Vězeňské služby České republiky
6. NGŘ č. 39/2008, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 64/2007, kterým se vydává organizační řád Vězeňské služby České republiky
7. NGŘ č. 45/2008, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 17/2007, kterým se stanoví podrobnosti pro přiznání některých peněžních náležitostí příslušníkům Vězeňské služby České republiky a kterým se vydává Seznam služebních míst příslušníků Vězeňské služby České republiky
8. NGŘ č. 48/2008, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 64/2007, kterým se vydává organizační řád Vězeňské služby České republiky

9. NGR č. 52/2008, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 18/2007, kterým se stanoví podrobnosti pro přiznání některých peněžních náležitostí zaměstnanců Vězeňské služby České republiky
10. NGR č. 59/2008, o jazykové kvalifikaci příslušníků a zaměstnanců Vězeňské služby České republiky a o změně nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 5/2007, o organizaci vzdělávací činnosti ve Vězeňské službě České republiky
11. NGR č. 60/2008, kterým se stanoví podmínky poskytování náhrad cestovních výdajů na Generálním ředitelství Vězeňské služby České republiky
12. NGR č. 62/2008, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 17/2007, kterým se stanoví podrobnosti pro přiznání některých peněžních náležitostí příslušníkům Vězeňské služby České republiky a kterým se vydává Seznam služebních míst příslušníků Vězeňské služby České republiky
13. NGR č. 64/2008, kterým se mění nařízení generální ředitelky č. 25/2002, o podmínkách provozování hospodářské činnosti a zřizování provozoven hospodářského střediska ve Vězeňské službě České republiky
14. NGR č. 65/2008, kterým se mění nařízení generálního ředitele č. 21/2007, kterým se upravují některé podrobnosti o pracovní době a evidenci rozhodných údajů pro odměňování občanských zaměstnanců Vězeňské služby České republiky
15. NGR č. 66/2008, kterým se mění nařízení generálního ředitele č. 30/2008, kterým se vydává pracovní řád

Implementace nových předpisů a nařízení

Odbor personální a právní implementoval, popřípadě se podílel na implementaci právních předpisů do podmínek Vězeňské služby. Šlo zejména o

- zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů
- zákon č. 216/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů
- zákon č. 346/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů
- zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění
- nařízení vlády č. 450/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech
- nařízení vlády č. 171/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 365/1999 Sb., o výši a podmínkách odměňování odsouzených osob zařazených do zaměstnání ve výkonu trestu odnětí svobody
- nařízení vlády č. 447/2008 Sb., o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě a o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých (úprava náhrady)
- nařízení vlády č. 364/2008 Sb., o zvýšení příplatků k důchodu v roce 2009
- nařízení vlády č. 363/2008 Sb., o zvýšení důchodů v roce 2009

- nařízení vlády č. 347/2008 Sb., o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých po příslušnících bezpečnostních sborů
- nařízení vlády č. 212/2008 Sb., o druhém zvýšení příplatků k důchodu v roce 2008
- nařízení vlády č. 211/2008 Sb., o zvýšení důchodů
- nařízení vlády č. 256/2007 Sb., o zvýšení důchodů v roce 2008.

V rámci mezirezortního připomínkového řízení dále zasílal odbor personální a právní Ministerstvu spravedlnosti stanoviska a připomínky k návrhům právních předpisů, které měly nebo by mohly mít dopad na vymezenou působnost Vězeňské služby. Šlo zejména o tyto návrhy právních předpisů:

- novela zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- novela zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- novela zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- novela zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
- zákon o zdravotních službách
- zákon o specifických zdravotních službách
- zákon o zdravotnické záchranné službě
- zákon o základních registrech
- zákon o základním registru osob
- zákon o základním registru práv a povinností
- zákon o základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí
- zákon, kterým se mění zákony související se základními registry
- občanský zákoník
- věcný záměr zákona o úřednících ve veřejné správě a o vzdělávání ve veřejné správě
- novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- novela zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
- poslanecký návrh novely zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
- novela nařízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech
- novela vyhlášky č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem
- novela vyhlášky č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti.

ODBOR INFORMATIKY

V roce 2008 byl ve znamení zavádění dalších částí Vězeňského informačního systému (dále jen VIS), stabilizace a zajištění chodu infrastruktury informačních-komunikačních technologií (dále jen „ICT“), bezproblémového chodu WAN/LAN sítě a zajištění provozu koncových personálních zařízení.

Modernizace a provoz ICT

Infrastruktura ICT, WAN/LAN VS ČR

Vězeňská služba provozuje od roku 2003 jednotné datové prostředí WAN/LAN v topologii hvězda, kdy každá organizační jednotka (dále jen „OJ“) je připojena k centru – generálnímu ředitelství. Dosud každá OJ byla vybavena sadou 3 infrastrukturních serverů (pořízených v letech 2002-2003) a sadou 3 serverů (pořízených v roce 2005) pro informační systém.

Odbor informatiky zahájil změnu koncepce provozu infrastruktury ICT, zpracoval návrh přechodu infrastruktury OJ a centra do virtuálního prostředí. Návrh obsahuje přechod na nový operační systém serverů Windows 2008, použití virtualizačního nástroje WM Ware, kterým se virtualizuje fyzický server na úrovni operačního systému.

Správnost návrhu ověřil vrchní dispečer provozu ICT ve spolupráci s dispečery provozu ICT virtualizací serverů na dvou pilotech - OJ Olomouc a generální ředitelství. Na generálním ředitelství bylo zmodernizováno i datové centrum.

Odbor informatiky zakoupil 84 serverů a obměnil cca 120 serverů s dostatečnou konfigurací pro cca sedmiletý cyklus obměny serverů ve VS i pro virtualizaci VIS serverů v budoucnosti.

Provoz koncových personálních zařízení

Vězeňská služba provozuje cca 6000 PC, které slouží pro každodenní práci s informačním systémem. Před zahájením implementace nového informačního systému odbor informatiky uvažoval o 2500 jeho aktivních uživatelích, z tohoto důvodu byla v roce 2005 provedena obměna 1590 ks PC.

Praxe ukazuje nárůst uživatelů informačního systému, bohužel odbor informatiky s ohledem na finanční prostředky dokázal v roce 2008 obměnit pouze část neopravitelných PC. Stejný problém je i provoz velkého množství starších modelů lokálních tiskáren. Odbor informatiky připravuje společně s odborem logistiky optimalizaci obměny tiskových a kopírovacích zařízení formou nákupu síťových multifunkčních zařízení.

Pro optimalizaci nákladů na spotřební materiál výpočetní techniky typu toner, cartridge, média začali v roce 2008 pracovníci informatiky využívat databáze operativní evidence zařízení výpočetní techniky v systému podpory uživatelů „Remedy“, kde díky vazbě zařízení na konkrétní OJ, nákladové středisko a konkrétního uživatele mohou sledovat jejich náklady na tiskové náplně a média.

Ke konci roku 2008 se odboru informatiky podařilo nakoupit výkonné scannery pro podatelny a spisovny jako administrativní centra OJ, čímž zahájil přípravu projektu sjednocení zpracování, oběhu a archivace dokumentů, které přichází do Vězeňské služby jak v písemné, tak i elektronické podobě.

Zavádění nových informačních systémů a nového software

Hlavním dlouhodobým projektem v oblasti software je budování VIS jako nosného komplexního informačního systému Vězeňské služby. V roce 2008 předal dodavatel VIS, firma Microsoft s.r.o., Vězeňské službě upravený modul Zaměstnávání a Skladového hospodářství, pokračuje nasazování modulu pro podporu stravování.

Díky nákupu potřebného hardware se podařilo zprovoznit bezstravenkový výdej stravy na 23 OJ pro zaměstnance Vězeňské služby a na 7 OJ pro odsouzené. V průběhu roku uživatelé prováděli opravy dat ve VIS, zejména v modulech Správa vězňů a Skladové hospodářství a Zaměstnávání vězňů, čímž přispěli k vyšší důvěryhodnosti dat. Velký pokrok ve sjednocení učinili metodici vydáním závazných pokynů pro zadávání dat do systému.

Odbor informatiky se zaměřil v roce 2008 na problematiku integračních procesů uvnitř VIS, tyto poznatky a požadavky předával neprodleně dodavateli VIS. Ověření průběhu projektu nasazení VIS a řešení sporných částí provedl odbor informatiky prostřednictvím nezávislého auditu firmou KPMG.

V roce 2008 byl nastartován i projekt „Důvěryhodná výpočetní základna“ (dále jen „DVZ“), kdy se Vězeňská služba připojila v projektu ministerstva spravedlnosti (dále jen „MŠP“), jehož cílem je konsolidovat služby a zajistit odpovídající úroveň zabezpečení pro budoucí správné fungování rozsáhlé infrastruktury informačních a komunikačních technologií celého resortu MŠP.

Vězeňská služba se zapojuje do adresářových služeb, infrastrukturních síťových služeb, skupinové politiky i infrastruktury veřejných klíčů dle jednotných pravidel stanovených v resortu MŠP.

V roce 2008 zaměstnanci informatiky nasadili tuto novou platformu na 2 OJ. K realizaci DVZ přikročil odbor informatiky jako k nutné podmínce dalšího rozvoje služeb VIS, zejména ve vztahu k IS Ministerstva spravedlnosti a jejich plánované integraci v projektu elektronizace justice.

Ve spolupráci s pracovníky kabinetu generálního ředitele se podařilo prosadit investiční záměr na vybudování nového webu Vězeňské služby. Bohužel finanční prostředky byly přiděleny v prosinci 2008, tedy nový web bude uveden do provozu až v roce 2009.

ZDRAVOTNICKÁ SLUŽBA

V jednotlivých organizačních jednotkách vězeňské služby je poskytována příslušníkům vězeňské služby, občanským zaměstnancům, obviněným a odsouzeným základní zdravotní péče, tj. diagnostická a léčebně-preventivní péče a závodní preventivní péče. Převážná část této péče je zajišťována zdravotnickými pracovníky – zaměstnanci vězeňské služby a pouze menší část zajišťují externí zdravotničtí pracovníci pracující jen v omezeném pracovním úvazku.

Základní nemocniční péče je obviněným a odsouzeným poskytována ve dvou vlastních nemocničních zařízeních, která jsou umístěna v areálu Vazební věznice Praha – Pankrác a Brno. Nemocnice se liší specializací poskytovaných zdravotnických služeb dle jednotlivých oddělení.

Nemocnice VV Praha – Pankrác zajišťuje zdravotnické služby na

- oddělení interních oborů a
- oddělení chirurgických oborů.

Nemocnice VV Brno na

- oddělení interním a infekční,
- oddělení psychiatrickém,
- oddělení pro léčení tuberkulózy a
- oddělení ošetrovatelské péče (otevřeno 1.10.2008).

Objem poskytované léčebně preventivní péče obviněným a odsouzeným je vyčíslen v porovnávací tabulce.

		2006	2007	2008
počet provedených vyšetření a ošetření		459 333	379 411	312 479
z toho	preventivní prohlídky	27 065	26 073	19 100
	dispenzární prohlídky	13 693	12 486	9 440
počet provedených vyšetření ambulantními specialisty		64 428	65 150	63 491
z toho	odborná vyšetření ve zdrav. zařízeních VS	43 704	39 747	42 170
	odborná vyšetření mimo zdrav. zařízení VS	23 724	25 586	21 321
počet dispenzarizovaných		6 709	7 598	8 705
počet drogově závislých		7 714	8 338	9 390
počet hospitalizovaných		2 901	2 742	2 622
počet úmrtí		21	33	29
z toho	sebevraždy	9	8	14
	vraždy	0	0	0
počet stomatologických vyšetření a ošetření		73 456	72 498	67 700
počet onemocnění HIV/AIDS		15	26	27

Data uvedená v tabulce ukazují, že obviněným a odsouzeným je poskytována zdravotní péče srovnatelná s diagnostickou a léčebně preventivní péčí poskytovanou mimovězeňské populaci.

Pokles celkových vyšetření a ošetření praktickým lékařem o 18 % a pokles stomatologických vyšetření a ošetření o 7 % má v hodnoceném období přímou souvislost se zavedením regulačních poplatků, které se vztahují i na osoby ve výkonu trestu a vazby. Stejnou příčinu má i změna rozložení počtu odborných vyšetření ambulantními specialisty, kdy poklesl počet odborných vyšetření mimo zdravotnická zařízení VS o 16,5 % a současně se navýšila odborná vyšetření ve zdravotnických zařízeních VS o 6 %.

Pokles počtu provedených odborných vyšetření v Nemocnici Vazební věznice Praha - Pankrác a Nemocnici Vazební věznice Brno má dle sdělení vedoucích pracovníků stejný důvod.

Počet hospitalizovaných se v posledních se letech významně nemění i přes poměrně výrazně stoupající počet vězňů v roce 2008. Mírný nárůst počtu hospitalizovaných svědčí jednak o zvýšeném tlaku na lůžkovou kapacitu, ale i o lepším využívání lůžkové kapacity, což považujeme za pozitivní signál.

Významně vzrůstající počet dispenzarizovaných osob (oproti roku 2007 o 14,5 % a oproti roku 2006 o 30,5 %) potvrzuje již v dřívějších zprávách naznačovaný zhoršující se zdravotní stav vězeňské populace.

Počet obviněných a odsouzených HIV pozitivních nebo nemocných AIDS se v hodnoceném období nezvýšil.

Počet drogově závislých má trvale zvyšující se trend (nárůst v průměru cca o 1000 osob za rok) a je odrazem situace v celé ČR.

Počet úmrtí v roce 2008 je přibližně stejný, zvýšil se však počet sebevražd z 8 na 14 (sedm obviněných a sedm odsouzených). V jednom případě šlo o ženu, ve dvou o cizince. Vězeňská služba zaznamenala rovněž 68 pokusů o sebevraždu.

Nemocniční péče

Nemocnice Vazební věznice Praha-Pankrác:

		2006	2007	2008
počet hospitalizovaných		1 645	1 700	1 722
z toho	oddělení chirurgických oborů	967	990	1 006
	oddělení interních oborů	678	710	716
počet provedených odborných vyšetření a ošetření		28 991	14 517	7 683

Nemocnice Vazební věznice Brno:

		2006	2007	2008
počet hospitalizovaných		1 239	1 042	1 165
z toho	interní oddělení	274	251	272
	infekční oddělení oddělení TB	223	180	226
	jednotka intermed. péče	95	96	89
	rehabilitační oddělení	118	0	0
	odd. následné péče	17	0	-
	odd. následné péče (od 1.10.2008) odd. ošetrovatelské péče	-	-	60
	psychiatrické oddělení	557	515	518
počet provedených odborných vyšetření a ošetření		5 991	5 343	4 817
počet ambulantních rehabilitačních výkonů		6 498	475	5 395

Data ukazují mírně vzestupnou tendenci, a to především v Nemocnici VV Praha – Pankrác. Mírný vzestup počtu hospitalizovaných byl ve 2. pololetí ovlivněn zvýšeným výskytem případů infekční žloutenky typu A u nástupů do výkonu trestu a vazby a situace odpovídala probíhající epidemii v mimovězeňské populaci.

V roce 2008 bylo vězňnými osobami podáno celkem 307 stížností na zdravotní péči. Z tohoto počtu bylo pouze 7 vyhodnoceno jako důvodné, jedna jako částečně důvodná.

Kvalitu poskytované zdravotní péče lze hodnotit jako velmi dobrou.

Program Medicus v roce 2008 umožňoval vykazování výkonů závodní preventivní péče pouze v omezeném rozsahu, a to pouze výkonů nehrazených z veřejného zdravotního pojištění a bez jednoznačné podpory automatického třídění vložených dat. Z uvedeného důvodu je vyloučeno provedení jakékoliv validní analýzy činnosti v rámci závodní preventivní péče.

<i>Zdravotní klasifikace příslušníků</i>				<i>Úlevy příslušníků</i>	
	A	C	D	Krátkodobé	Dlouhodobé
Celkem	6 191	245	7	166	51

Rozbor dočasné neschopnosti k výkonu služby pro nemoc a úraz příslušníků VS ČR za rok 2007, I. + II. pololetí 2008 a za rok 2008:

	rok 2007	I.pol. 2008	II. pol. 2008	rok 2008
1. Počet nových případů dočasné neschopnosti	7.013	2.338	1.958	4.296
2. Počet ukončených případů dočasné neschopnosti	6.909	2.335	1.894	4.229
3. Průměrná doba trvání 1 případu dočasné neschopnosti	15,87	18,518	20,424	19,471
4. Celkový počet prστοnaných dnů	117.662	47.987	42.270	90.257
5. Průměrný počet příslušníků	6.543	6.460,88	6.436,21	6.448,54
6. Celkové procento dočasné neschopnosti	4,926	4,080	3,569	3,931

Průměrné procento dočasné neschopnosti k výkonu služby v rámci jednotlivých oblastí zdravotnické služby VS ČR za rok 2007, I. + II. pololetí 2008 a za rok 2008:

	rok 2007	I. pololetí 2008	II. pololetí 08	rok 2008
Oblast č.1	5,786	4,505	3,813	4,159
Oblast č.2	4,66	3,92	4,680	4,3
Oblast č.3	5,129	3,02	3,36	3,19
Oblast č.4	4,131	4,17	2,74	3,455

Z celkového počtu **4.296** nových případů dočasné neschopnosti k výkonu služby za rok 2008 nebyl znám diagnostický znak nemoci, pro kterou byla dočasná neschopnost vystavena celkem u **521** případů. V roce 2007 to bylo z celkového počtu **7.013** nových případů u **694** případů dočasné neschopnosti k výkonu služby.

Díky příznivému vývoji dočasné neschopnosti k výkonu služby pro nemoc a úraz ve II. pololetí 2008 kleslo celkové procento této neschopnosti za rok 2008 poprvé pod 4 %.

Srovnání některých ukazatelů s celostátním vývojem dočasné pracovní neschopnosti v roce 2008 lze provést pouze za I. pololetí, neboť celostátní statistika za celý rok dosud není zveřejněna.

Ze srovnání je zřejmé, že vývoj dočasné neschopnosti k výkonu služby byl příznivý i v prvním pololetí 2008 ve srovnání s celostátními průměry;

- průměrné doby trvání 1 případu dočasné neschopnosti, která v celostátním průměru činí 38,14 dne (VS 18,518) a
- celkového procenta dočasné neschopnosti, které v celostátním průměru činí 5,157 (VS 4,080).

EKOLOGIE

Ochrana životního prostředí ve Věžeňské službě je na velice dobré úrovni a organizační jednotky v žádné oblasti environmentu neporušují zákonné předpisy. Samozřejmě se vyskytuje několik organizačních jednotek, kde se vlivem častých personálních změn na funkci ekologa objevují problémy se striktním naplňováním požadavků zákonných a podzákonných předpisů a systém práce v oblasti ochrany životního prostředí není propracován do detailů.

Podle NGŘ č. 14/2004, § 3, Institut vzdělávání ve Stráži pod Ralskem zajišťuje v rámci nástupních kurzů základní ekologické vzdělávání zaměstnanců a příslušníků, lektorem v oblasti ochrany životního prostředí je hlavní ekolog.

Problém ekologické zátěže po bývalé Sovětské armádě v areálu věznice Jiřice je již zcela vyřešen. Specializovaná firma vyčerpala ropné látky ze všech nádrží, nádrže byly vypláchnuty a některé vyzdviženy, kontaminovaná zemina pod nimi byla vytěžena a nyní již neohrožuje kvalitu podzemních vod. Podařilo se získat finanční prostředky z fondů Ministerstva životního prostředí na úhradu sanace.

Produkce odpadů ve Věžeňské službě a náklady na jejich odstranění

Vyprodukovaný odpad	Nebezpečný	ostatní	celkem
Produkce v tunách	161,75	9 605,17	9 766,92
Cena za odstranění v Kč	989 556	17 929 512	18 919 068

V souladu s cíli Plánu odpadového hospodářství Věžeňské služby, s cíli Plánů odpadového hospodářství jednotlivých organizačních jednotek a vzhledem k provozním možnostem organizačních jednotek jsou z odpadu vyřídovány suroviny k dalšímu využití.

Vyříděné suroviny k dalšímu využití

vyříděné suroviny	papír	železný šrot	plasty	sklo	dřevěné odřezky	ustalovač vývojka	barevné kovy	textil
Množství v (t)	272,8	249,8	47,7	53,8	141,1	3,1	3,3	32,7

Organizační jednotky Věžeňské služby mají přístup na sběrné dvory jednotlivých měst a obcí, kde mohou bezplatně odevzdávat vyřazené elektrozařízení, mají smlouvy s firmami, které bezplatně odstraňují baterie, monočlánky, zářivky, výbojky a pneumatiky.

Zpětný odběr výrobků

Odevzdaný výrobek	Množství (kg, ks)
Zářivka	12 381 ks
Pneu	186 ks
elektrozařízení	3 116 ks
Baterie, monočlánky	635 kg

Ochrana ovzduší

V oblasti ochrany ovzduší provozuje Věžeňská služba zdroje znečišťování, které nevnáší do ovzduší velké množství znečišťujících látek, což prokazuje autorizované měření v zákonem daných lhůtách. Je nutné upozornit, že některé technologie již morálně zastarávají a blíží se doba, kdy bude nutné tyto technologie modernizovat podle ekologických kritérií, což si vyžádá nemalé finanční prostředky.

Na základě požadavků vyplývajících z předpisů Evropského společenství a předpisů již přijatých v ČR se bude muset Věžeňská služba vyrovnat s úkolem získávání energií z obnovitelných zdrojů, a tím snížit množství škodlivých látek vypouštěných do ovzduší.

Poplatky za znečišťování ovzduší jsou, vzhledem k provozování ekologických zdrojů, zanedbatelné.

Ochrana podzemních a povrchových vod před znečišťujícími látkami

Organizační jednotky vypouštějí odpadní vody do městských kanalizačních sítí nebo provozují vlastní čistírny. Náklady na tzv. stočné se každoročně navyšují, a proto je třeba hledat úspory zejména tím, že bude vybudována v dotčených organizačních jednotkách dešťová kanalizace, která odvede dešťové vody do recipientu nebo do vsaku. Dešťové vody tak nebude provozovatel kanalizační sítě účtovat jako splaškové.

Čističky odpadních vod, které provozují některé organizační jednotky, nebudou v dohledné době schopny čistit odpadní vodu na požadovanou úroveň. Do modernizace čistíren odpadních vod či přepojení objektů Věžeňské služby na městské čističky bude v příštích letech nutno vložit značné finanční prostředky.

Také předčištění odpadních vod, které jsou vypouštěny z provozů stravování a provozů, kde se nakládá s ropnými látkami, bude vyžadovat revize a postupnou modernizaci. Věžeňská služba platí za odvod srážkových vod, které naprší na zpevněné plochy a střechy objektů. Vybudováním oddělené kanalizační sítě by se tato platba značně snížila.

Objem vypouštěných odpadních vod, vody srážkové , platba za jejich vypouštění do kanalizačních sítí a objem čerpání vod z vlastních zdrojů

stočné (splašková voda)		Srážkové vody	Čerpání vody z vlastních zdrojů		
m3	Σ/Kč	Σ/Kč	Vlastní zdroj pitná m3	Vlastní zdroj technol. m3	Celkem za čerpání Kč
1 673 922	44 312 210	6 359 736	164 848	46 607	236 319

Nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky

Ekologové Vězeňské služby ČR zabezpečují plnění úkolů v oblasti nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky, mezi které se řadí všechny nakoupené přípravky používané na úklid ve stravovacích prostorech a ubytovnách, barvy, ředidla, benzíny, desinfekční přípravky a mnoho dalších. Ekolog každoročně školí zaměstnance, příslušníky, ale i odsouzené, kteří s těmito látkami a přípravky pracují. Zvláštní pozornost je věnována pracovištím, kde se nakládá s látkami a přípravky, které jsou klasifikovány jako žíravé.

Ekologicky šetrné výrobky

Vězeňská služba ČR zavedla řadu opatření pro rozšíření nákupu a užívání ekologicky šetrných výrobků. Hlavní ekolog poukazuje zejména na skutečnost, že produkt oceněný známkou „Ekologicky šetrný výrobek“ je podroben procesu přezkoumání jeho vlivu na životní prostředí, což zaručuje i nezávadnost z hlediska ochrany zdraví. Při výstavbě nových objektů a výměně stávajících technologií je ve Vězeňské službě ČR vyvíjena snaha o zavádění tzv. nejlepších dostupných technologií (B.A.T.).



VZDĚLÁVÁNÍ VĚZNĚNÝCH OSOB

Postavení SOU a jeho členění

V průběhu školního roku 2007/2008 nastala ve Středním odborném učilišti (SOU) zásadní změna týkající se jeho postavení v rámci Vězeňské služby. SOU působí na základě platných předpisů, kterými jsou zejména NMS č.1/2007 a NGR č. 39/2007, od 1. ledna 2008 jako samostatná organizační jednotka Vězeňské služby.

Střední odborné učiliště se člení na školská vzdělávací střediska (ŠVS), která jsou v sedmi věznicích. Ředitelství SOU má sídlo v Praze. Jednotlivými školskými vzdělávacími středisky jsou:

- ŠVS Opava
- ŠVS Pardubice
- ŠVS Plzeň
- ŠVS Rýnovice
- ŠVS Světlá nad Sázavou
- ŠVS Valdice
- ŠVS Všehrady

Výchovně vzdělávací proces

Průměrný počet žáků zařazených ve studiu učebních oborů k 30.6. 2008 činil 301. Tento počet je vyšší než ve školním roce předešlém, kdy počet žáků činil 234. Absolventů učebních oborů bylo jako v roce předcházejícím 87.

V oblasti základního vzdělávání probíhaly kurzy na úrovni nižších ročníků základní školy a kurzy k doplnění základního vzdělání.

U odborných kurzů se oproti minulému školnímu roku mírně snížil průměrný počet odsouzených, zařazených v kurzech. Z 664 klesl na 650 žáků. Počet vydaných osvědčení se však zvýšil z 608 na 700. Celkem bylo v průběhu školního roku 2007/2008 zařazeno ke vzdělávání v kurzech 1143 žáků.

Žáci se v uvedeném období vzdělávali celkem v 15 učebních oborech a 59 kurzech.

Středoškolské a vysokoškolské vzdělávání vězněných osob se v současnosti realizuje jako dálkové studium, které si vězni sami hradí (kromě ŠVS a odborného učiliště ve Věznici Vinařice). Maturity skládají uvnitř areálů věznic či vazebních věznic, podobně i ostatní zkoušky (VŠ).

Zákon však odsouzeným umožňuje studovat dálkově nebo prezenčně nebo i skládat zkoušky přímo ve školách za dodržení určitých podmínek a splnění daných kritérií. Například odsouzeným vykonávajícím trest ve věznici s dohledem, věznici s dozorem nebo i věznici pro mladistvé, může ředitel věznice (v rámci extramurálních aktivit) mimořádně povolit volný pohyb mimo věznici k docházce do školy.

Toto mimořádné povolení získá vězeň za předpokladu, že se chová slušně, řádně plní své povinnosti, pravidelně se zúčastňuje aktivit programu zacházení, nemá žádné kázeňské přestupky. Většina vězňů však zpravidla studuje uvnitř věznic a vazebních věznic, odborníci z firem a škol za nimi docházejí do areálů věznic.

INSTITUT VZDĚLÁVÁNÍ

Úvod

Hlavním posláním Institutu vzdělávání Vězeňské služby je zajišťování odborné přípravy zaměstnanců. Činnost vychází ze schváleného Programu celoživotního vzdělávání pro zaměstnance Vězeňské služby v návaznosti na požadavky Úřadu vlády ČR na vzdělávání státních zaměstnanců.

K zajištění těchto úkolů disponoval Institut vzdělávání v hodnoceném období 51 tabulkovými místy. Z tohoto počtu 47 ve Stráži pod Ralskem, kde je sídlo Institutu vzdělávání, a 4 pro detašované pracoviště Kabinetu dokumentace a historie, který je v Praze. Výuku zajišťovalo 15 kmenových učitelů, na výuce se podílelo i vedení Institutu, vedoucí Kabinetu dokumentace a historie a pracovníci referátu celoživotního vzdělávání.

Institut vzdělávání využíval i spolupráce s externími pracovníky, jejichž počet se pohyboval kolem 38.

Vnitřní organizace Institutu vzdělávání prošla několika změnami. vzniklo oddělení vědecko výzkumné činnosti, později zrušené na základě rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti. Na konci roku se na základě rozhodnutí ministerstva snížil počet zaměstnanců o 2 tabulková místa.

Základní odborná příprava

Hlavním úkolem Institutu vzdělávání je příprava a následné vzdělávání všech nových zaměstnanců Vězeňské služby.

Uplynulý rok 2008 znamenal pro Institut vzdělávání, a zejména pro pedagogický sbor, podstatně vyšší pracovní vypětí než v letech předešlých. Proti roku 2007 došlo opět k nárůstu počtu účastníků základní odborné přípravy typu A o 101 zaměstnanců.

S ohledem na tuto skutečnost bylo nutné pokračovat ve zkráceném kurzu základní odborné přípravy v délce 8, respektive 9 týdnů teoretické přípravy v Institutu vzdělávání. Toto zkrácení s sebou neslo zrušení praktické přípravy prováděné v organizačních jednotkách a nemohlo se nedotknout též úrovně celkových znalostí studentů, i když ke snížení kvality teoretické přípravy v zásadě nedošlo. Počty studentů ZOP typu B byly nižší.

Institut vzdělávání trvale věnuje zvýšenou pozornost absenci základní vojenské služby u nově přijímaných příslušníků. Proto byl do výuky zařazen týdenní blok pořadové přípravy, která je realizována v souladu s požadavky na odpovídající vystupování a dodržování služební zdvořilosti v rámci služebního styku.

V této souvislosti je nutné upozornit na neodmyslitelnou péči o nově přijaté příslušníky v organizačních jednotkách a na nezastupitelné místo lektorů - instruktorů. Již v minulém hodnocení jsme doporučovali zvážit návrh na obsazování těchto funkcí příslušníky či alespoň bývalými příslušníky. Současný stav je takový, že lektoři – instruktoři jsou zařazeni pod personální oddělení jednotlivých organizačních jednotek a jejich pracovní činnost ne vždy plně koresponduje s původním záměrem při zřizování této funkce.

V roce 2008 ukončilo studium 7 tříd ZOP/A v celkovém počtu 143 studentů a zahájilo a ukončilo studium 25 tříd kurzů základní odborné přípravy typu A v celkovém počtu 582 studentů.

Přehled kurzů ZOP typu A v roce 2008

třída č.	datum		povolání	ukončili
	zahájení	ukončení		
doběh z roku 2007		04.04.08		143
01-09/08	14.04.08	13.06.08	218	217
10-17/08	16.06.08	26.09.08	175	171
18-25/08	06.10.08	05.12.08	189	186
Celkem			582	717

Do základní odborné přípravy typu B bylo v roce 2008 povoláno celkem 99 zaměstnanců, z nichž 92 studium úspěšně ukončilo.

Základní odbornou přípravu typu I absolvoval 101 zaměstnanec.

Celkově absolvovalo základní odbornou přípravou všech typů (A, B, I) 910 nových zaměstnanců Vězeňské služby ČR.

Služební zkoušky

Institut vzdělávání je garantem zajišťování služebních zkoušek příslušníků VS ČR, které jsou stanoveny nařízením vlády č. 506/2004 Sb. v návaznosti na zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Zde je nutné říci, že úroveň znalostí přezkušovaných příslušníků je stále hodnocena jako kolísavá. Z přezkušované problematiky měli příslušníci největší potíže se zvládnutím stanovené písemné části (testu), zejména pak s problematikou Evropské unie, záchranného integrovaného systému a s otázkami práva. Problémy se objevují i v praktické části zkoušky, a to zejména při manipulaci se zbraní. Zde mají největší rezervy příslušníci justiční stráže. I v této oblasti spatřujeme nezastupitelné místo lektora - instruktora pro celoživotní vzdělávání v organizačních jednotkách. Zkušenosti ale bohužel ukazují, že příslušník po zvládnutí ZOP A již není sledován lektorem - instruktorem tak jako zpočátku.

V hodnoceném období složilo úspěšně služební zkoušku 527 příslušníků, 8 příslušníků neuspělo a muselo opakovat tuto zkoušku v náhradním termínu.

Specializační kurzy a školení

Další prioritou Institutu vzdělávání jsou vzdělávací aktivity v rámci zajišťování celoživotního vzdělávání zaměstnanců Vězeňské služby prováděné formou specializačních kurzů, školení a dalších typů vzdělávacích aktivit.

V hodnoceném období připravil a realizoval Institut vzdělávání řadu specializačních kurzů a školení, které vycházely jak z potřeb a požadavků organizačních jednotek, tak jednotlivých odborů Generálního ředitelství. Kurzy byly zaměřeny na jednotlivé specializace v rámci získávání a prohlubování znalostí jak v oblasti zacházení s vězněnými osobami, tak

na získání specifických znalostí v jednotlivých oblastech fungování vězeňské služby. Institut vzdělávání zajišťoval různá školení v používání programu VIS, zajišťoval povinná školení pro zaměstnance a také reagoval na průběžné požadavky státní správy.

Rovněž je nutno uvést zahájení jazykové přípravy vyššího managementu ve spolupráci s Vyšší policejní školou MV v Hrdlořezích, kam bylo v loňském roce zařazeno 10 studentů.

V rámci přípravy vzdělávacích aktivit má své nezastupitelné místo pedagogická rada Institutu vzdělávání, ve které jsou zastoupeni jak vybraní pracovníci Institutu vzdělávání, tak i ředitelé odborů Generálního ředitelství a zástupci regionů. Na pedagogické radě, která proběhla dne 5. listopadu 2008, přítomní ředitelé či jejich zástupci přednesli své návrhy a požadavky na vzdělávání všech příslušníků a zaměstnanců Vězeňské služby pro rok 2009.

V roce 2008 bylo uspořádáno 58 specializačních kurzů a školení a bylo vzděláno a proškoleno 1932 zaměstnanců.

Další činnosti

Významné místo v činnosti Institutu vzdělávání zaujímá Kabinet dokumentace a historie. Kabinet zajišťuje celou řadu akcí, a to jak v prostorách Památníku ve Vazební věznici Praha - Pankrác, tak i mimo Vězeňskou službu. V roce 2008 bylo v prostorách Památníku uskutečněno 44 přednášek pro státní instituce, vysoké školy, vyšší odborné a střední školy a další zájemce z tuzemska a 3 přednášky pro zahraniční studenty. Památník navštívila v loňském roce celá řada oficiálních zahraničních návštěv (Norsko, Izrael, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Holandsko a Slovensko).

Pracovníci Kabinetu spolupracují se sdělovacími prostředky, reagují na žádosti soukromých osob (67 žádostí), metodicky pomáhají s přípravou výročních publikací v organizačních jednotkách (Ostrava, Horní Slavkov, Oráčov, Mírov, Plzeň, Nové Sedlo, Bělušice, Rýnovice, Litoměřice). Rovněž se podíleli na editorské a publikační činnosti, realizovali výstavní činnost (výstava ke 150. výročí Věznice Valdice) a formou přednášek se účastnili pedagogické činnosti Institutu vzdělávání. Zajišťovali také přípravu oslav výročí ve věznicích Valdice a Mírov.

V uvedeném výčtu činností nelze nepřipomenout významnou úlohu oddělení vědecko - výzkumné činnosti, které do konce měsíce května roku 2008 plnilo významné výzkumné úkoly pro Generální ředitelství Vězeňské služby. Bohužel, na základě rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti došlo ke zrušení tohoto oddělení a výzkum byl přesunut do Institutu pro kriminologii a sociální prevenci v Praze.

Oddělení plnilo několik zásadních výzkumných úkolů jako např. „Výzkum toxikomanické scény u vězněné kriminální populace“, „Výzkum dlouhodobých trestů“, „Rizika a potřeby vězněných osob“.

Dle našeho názoru bylo zrušení tohoto oddělení krokem zpět, stejně jako postupné snižování tabulkových míst.

Institut vzdělávání připravil a uskutečnil řadu akcí, které nebyly zahrnuty v programu celoživotního vzdělávání, ale svým charakterem tam patří.

Část zaměstnanců Institutu vzdělávání navštívila ve dnech 9. až 10. dubna 2008 Památník Vojna u Příbrami a Věznici Příbram.

Dne 19. září 2008 proběhl ve Stráži pod Ralskem již druhý ročník závodu v duatlonu, který pořádal Institut vzdělávání Vězeňské služby ve spolupráci s Vysokou školou tělesné

výchovu a sportu Palestra a triatlonovým klubem Pilkington ze Stráže pod Ralskem, a kterého se zúčastnili zaměstnanci Vězeňské služby a příslušníci bezpečnostních sborů naší oblasti.

V rámci spolupráce se státními nebo privátními vzdělávacími institucemi spolupracoval Institut vzdělávání v roce 2008 s VŠ tělovýchovy a sportu Palestra Praha, pedagogickou fakultou TU Liberec, FF UK Praha, Západočeskou univerzitou v Plzni. Dalším stálým partnerem je Vyšší policejní škola v Praze - Hrdlořezích, která na základě smlouvy s Vězeňskou službou ČR zajišťuje jazykovou přípravu (angličtina, němčina) vybraných funkcionářů. Nepodařilo se navázat odpovídající spolupráci s VŠ J.A. Komenského v Praze a s Institutem mezioborových studií v Brně.

Zahraniční kontakty

Ve dnech 22. až 25. dubna 2008 se v Institutu vzdělávání uskutečnilo první pracovní setkání zástupců vzdělávacích zařízení vězeňských služeb z České republiky, Slovenska a Polska, jehož obsahem byla výměna zkušeností se vzděláváním vězeňského personálu a prohlubování kontaktů mezi jednotlivými školami. Předpokládáme, že tato pracovní setkání budou pokračovat i v dalších letech. Předběžně bylo pro rok 2009 dohodnuto setkání na Slovensku.

Skupina učitelů se zúčastnila v květnu 2008 mezinárodního semináře bojových umění a technik intervence pořádaného vzdělávacím střediskem polské vězeňské služby v Kaliszi.

V závěru roku 2008 navštívil ředitel Institutu vzdělávání spolu s vedoucím referátu služebních předmětů vzdělávací středisko norské vězeňské služby. Tato návštěva přinesla řadu podnětů pro další zkvalitňování přípravy personálu nejen v blízké budoucnosti. Dle našeho názoru by získané poznatky mohly z dlouhodobého hlediska přispět k zásadním změnám ve vnitřním uspořádání činností uvnitř Vězeňské služby a s tím spojeným změnám v přípravě personálu.

Závěr

Uplynulý rok byl vzhledem k zvýšenému počtu zaměstnanců zařazených do vzdělávacích aktivit (cca o 1100) pro Institut vzdělávání velmi náročný. Úkoly v oblasti základní odborné přípravy se podařilo zvládnout zejména díky zkrácení základní odborné přípravy typu A a velmi dobré spolupráci s vedením Věznice Stráž pod Ralskem, kde je v rámci ZOP/A realizována výuka modelových situací v prostorách bývalého vstupního objektu výkonu vazby, což částečně nahradilo výpadek praktické přípravy v organizačních jednotkách. I přes zvýšené počty nově přijímaných zaměstnanců došlo také k rozšíření nabídky specializačních kurzů a zvýšení počtů jejich účastníků. Zvýšené počty zaměstnanců zařazených do vzdělávacích aktivit a navýšení stravních limitů přineslo i potřebu navýšení finančních prostředků na stravování.

Pozitivní skutečností je, že došlo ke zlepšení zázemí pro účastníky vzdělávacích aktivit, a to dokončením a zahájením provozu parkoviště v prostoru u hotelové ubytovny. Parkoviště nabízí 64 míst k parkování osobních vozů a 1 místo pro parkování autobusu. I přes počáteční obavu z využití parkoviště je třeba objektivně uvést, že parkoviště je bez problémů využíváno. Také ze strany vedení města Stráž pod Ralskem je tento počín hodnocen velmi pozitivně.

Na základě rozhodnutí vedení Justiční akademie došlo k 31. prosinci 2008 k ukončení všech aktivit v prostorách Institutu vzdělávání. Samotné ukončení přineslo mnoho úkolů

ve spojitosti s majetkovým vypořádáním a vzhledem k tomu, že větší část techniky byla Justiční akademií odvezena, je třeba zvážit možnost doplnění této techniky v následujících měsících s ohledem na odborné zajištění specializačních kurzů v následujících letech. Přesto lze po celkovém zhodnocení dopadů spojených s touto zásadní změnou říci, že pozitiva vysoce převažují nad negativy a Vězeňská služba zde získala.

Problematickou otázkou, kterou bylo nutné v loňském roce urychleně řešit, bylo uzavření střelnice v areálu Věznice Stráž pod Ralskem pro OŠS studentů ZOP/A. Z tohoto důvodu došlo k uzavření smlouvy s Tipsport arénou v Liberci, což přinese roční navýšení finančních nákladů Institutu vzdělávání o více jak 400.000 Kč ročně.

Zde je nutné důrazně připomenout, že Institut vzdělávání má zpracován projekt na multifunkční objekt, včetně stavebního povolení, který zahrnuje krytou střelnici, prostory na modelové situace a tělocvičnu včetně odpovídajícího zázemí. Bohužel, jeho realizace je stále odsouvána přesto, že jeho vybudování by velmi výrazně přispělo ke zvýšení kvality výuky a umožnilo by účastníkům vzdělávacích aktivit též lepší využití volného času.

Z hlediska ekonomického odkládání realizace projektu určitě přinese zvýšení nákladů na jeho uskutečnění, pokud realizován nebude, tak zmaření již vynaložených nákladů.

Celkový přehled vzdělávacích aktivit v Institutu vzdělávání VS ČR v letech 2007 a 2008

	2007	2008	rozdíl
Základní odborná příprava - A	616	717	+ 101
Základní odborná příprava - B	166	92	- 74
Základní odborná příprava - I	106	101	- 5
Specializační kurzy a školení	773	1922	+ 1159
Celkem	1661	2832	+ 1171

VĚZEŇSKÁ DUCHOVNÍ SLUŽBA

V roce 2008 pokračovala činnost obou složek působení duchovních ve věznicích České republiky, totiž Vězeňské duchovní služby, zajišťované kaplany (dále jen „VDS“) a Vězeňské duchovenské péče (dále jen „VDP“) jako formy dobrovolného působení pověřených osob - duchovních. Duchovní služba mimo svou náboženskou a duchovní působnost přispívá ke stabilizaci vězeňské atmosféry a ke konsolidaci životních hodnot odsouzených.

Výrazným rysem duchovní služby obojího druhu je její zásadní ekumenismus, tj. zapojení duchovních z různých států registrovaných církví s právem aplikace zvláštních práv duchovní činnosti ve věznicích a vazebních věznicích. VDP je necírkevním naddenominačním útvarem, který se snaží objektivně posuzovat potřeby odsouzených na jedné straně, ale i potřeby a nutné podmínky Vězeňské služby na straně druhé.

Vzhledem k zdrženlivým tradicím českého přístupu k církvím charakterizuje činnost duchovních výrazný humanitní interes. Vězňové žádající o návštěvu duchovních často ani nevědí, zda vůbec k nějaké církvi patří, či jakého vyznání jsou. Proto bývá jejich „náboženské uvědomění“ teprve výsledkem pastorační činnosti, při níž se postupně odkrývají základy spirituality. Jindy zůstane u obecných hodnocení a vědomí „lidské blízkosti“, případně „ucha“, které dovede naslouchat, nesdělít dál a poradit.

Kaplani jsou vnímáni svými spolupracovníky bez předsudků – jako specialisté, jejichž kvalita se neřídí pobožným výrazem, ale skutečnou otevřeností, pracovitostí a prospěšností svému okolí. Specifikum kaplanské služby tkví v jejich hraničním zařazení – na pomezí důvěrnosti k spoluzaměstnancům i k vězněným osobám a zároveň v kritické upřímnosti opět na obě strany. Jejich posláním je vytvářet mosty mezi lidmi (pozn.: „religio“ znamená sice náboženství, ale původně to byly uzly na provazových mostech).

V roce 2008 došlo k významným událostem na poli duchovní služby; kaplanská služba slavila desetileté jubileum svého trvání, zatímco pro VDP to bylo již výročí čtrnácté. Z akcí, jež se v tomto roce uskutečnily, lze vyjmenovat únorové slavnostní předání biblí pro jednotlivé vězeňské kaple v republice, květnový mezioborový seminář v Přední Labské „Člověk jako osobnost“, velehradské soustředění v rámci státního svátku za účasti kaplanů, jejich manželek (v případě protestantských kaplanů) a některých ředitelů věznic na pozvání arcibiskupa Graubnera; dále pak podzimní celorepublikové shromáždění kaplanů, završené slavnostní bohoslužbou v pražském studentském kostele U Martina ve zdi za účasti představitelů církví i společnosti, při níž byla třem kaplanům a hlavnímu kaplanovi předána významná ocenění jejich služby.

Jubilejní rok přinesl i nové či obnovené předpisy – v srpnu byla podepsána nová Dohoda o duchovní službě a v návaznosti na Dohodu pak bylo vydáno nové Nařízení generálního ředitele o organizaci duchovní služby.

Vedení VDP i VDS udržovalo kontakt s věznicemi, eviduje 22 výjezdů předsedkyně VDP a hlavního kaplana do věznic a vazebních věznic ČR. Předsedkyně se rovněž zasloužila jednáním s nejmenovaným dárce o vydání biblických Nových zákonů pro vězně v atraktivním přebalu a na „nekouřivém“ papíru.

KABINET GENERÁLNÍHO ŘEDITELE VS ČR

Mezinárodní vztahy

Rok 2008 byl velmi důležitým mezníkem pro rozvoj mezinárodních vztahů.

Celý rok se nesl v duchu příprav 10. výroční konference Mezinárodního sdružení nápravných a vězeňských zařízení (ICPA), která se konala v říjnu 2008 v Praze. Konference se zúčastnilo více než 400 delegátů z 51 zemí. VS ČR měla jedinečnou příležitost prokázat, že se řadí mezi vyspělé penitenciární systémy, prezentací výsledků své práce v sekcích: České věznice a systém práce s vězni; Specializované činnosti a léčby v českých věznicích; Český systém vzdělávání a zaměstnávání vězňů a systém vzdělávání personálu.

Na organizaci konference se podílely desítky pracovníků VS ČR. Vedení ICPA i delegáti označili konferenci jako dosud největší a nejlépe připravenou a realizovanou.

Další oblastí bylo naplňování dohod o spolupráci mezi vězeňskými službami zemí visegrádské čtyřky.

Výrazně se prohloubily vztahy zejména na úrovni Generálních ředitelství vězeňských služeb České republiky a Polské republiky. Byla připravena aktualizace dohody o spolupráci a realizována výměnná stáž v Praze a výměnná stáž ve Varšavě.

Na základě dohody o spolupráci s Maďarskou republikou byla realizována výměnná stáž v Budapešti a výměnná stáž v Praze.

Úspěšně se rozvíjela spolupráce se Sborem vězeňské a justiční stráže Slovenské republiky zejména na úrovni Generálních ředitelství. Byla také zahájena jednání pro aktualizaci dohody o spolupráci.

VS ČR rovněž zahájila spolupráci s VS Rumunska a VS Izraele.

Poskytnuté informace podle zákona č. 106/1999Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Telefonické a osobní dotazy nejsou evidovány.

1) Počet podaných žádostí o informace:	1185
2) Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti:	1
3) Počet podaných odvolání proti rozhodnutí:	1
4) Počet podaných rozkladů proti rozhodnutí:	0
5) Opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace:	0
6) Přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona:	0

- 7) Výčet poskytnutých výhradních licencí včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: 0
- 8) Počet stížností podaných podle § 16a: 2

Ad 2: Vězeňská služba odmítla poskytnout informace o výši služebního příjmu konkrétních funkcionářů, a to s ohledem na zákon o ochraně osobních údajů. Podle uvedeného zákona musí osoba udělit souhlas se zveřejněním takových údajů. Vězeňská služba ovšem poskytla informace o tom, v jakých tarifních třídách funkcionáři jsou a jak se výše služebního příjmu vypočítává.

Ad 8: Důvodem pro podání stížností byl nesprávný postup při vyřizování žádostí o poskytnutí informací. Vězeňská služba poskytla žadatelům doplňující informace